

Bruksela, 27 lutego 2025 r.
(OR. en)

6601/25

ENER 40
FISC 41
ECOFIN 218
ENV 105

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	27 lutego 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 79 final
Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii Odblokowanie prawdziwego potencjału unii energetycznej w celu zapewnienia przystępnej cenowo, efektywnej i czystej energii dla wszystkich Europejczyków

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 79 final.

Załącznik: COM(2025) 79 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.2.2025 r.
COM(2025) 79 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii

**Odblokowanie prawdziwego potencjału unii energetycznej w celu zapewnienia
przystępnej cenowo, efektywnej i czystej energii dla wszystkich Europejczyków**

1. WPROWADZENIE

Nasz rynek energii stanowi siłę napędową naszej gospodarki, wspiera nasze społeczeństwo i łączy nasze społeczności. Razem zbudowaliśmy odporne sieci, uniezależniliśmy wzrost gospodarczy od emisji gazów cieplarnianych, zmniejszyliśmy zależności i udowodniliśmy naszą wiodącą rolę w globalnej transformacji energetycznej. UE poradziła sobie z niedawnym kryzysem energetycznym dzięki szybkiemu wprowadzeniu czystej energii, dywersyfikacji dostaw, zapewnieniu dostępności połączeń międzysystemowych o kluczowym znaczeniu dla jej bezpieczeństwa oraz solidarności, jaką wykazały się wszystkie państwa członkowskie.

Niemniej jednak **nie ulega wątpliwości, że nasza unia energetyczna wymaga pilnego wzmocnienia**. Wysokie koszty energii przynoszą szkody naszym **obywatelom**: ponad 46 mln Europejczyków doświadcza ubóstwa energetycznego, które w nieproporcjonalny sposób dotyka grup szczególnie wrażliwych¹. W przypadku **przemysłu** ceny detaliczne energii elektrycznej wzrosły niemal dwukrotnie: w 2023 r. ceny dla średniej wielkości odbiorców przemysłowych utrzymywały się na poziomie 97 % powyżej średniej z lat 2014–2020². Powiększa się **rozziew między cenami energii** w UE a cenami naszych głównych konkurentów³, co wiąże się z ryzykiem przyciągania nowych inwestycji do krajów spoza Europy oraz relokacji istniejących gałęzi przemysłu, a tym samym możliwego drenażu krytycznych gałęzi przemysłu, które napędzają gospodarkę UE i zapewniają jej odporność oraz tworzą wysokiej jakości miejsca pracy⁴. Obecna sytuacja osłabia **pozycję UE na świecie** i zmniejsza jej **konkurencyjność** na arenie międzynarodowej⁵.

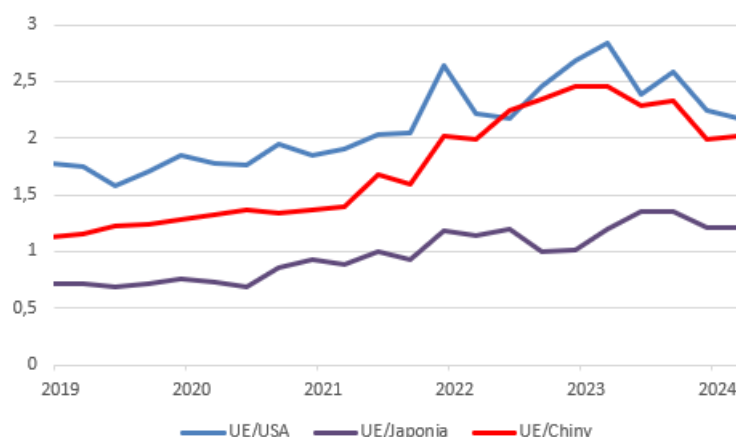
¹ Baza danych Eurostatu (*kod danych online: ILC_mdes01*).

² [Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry – 2024 edition](#) [Badanie dotyczące cen i kosztów energii – Ocena wpływu na gospodarstwa domowe i przemysł – wydanie z 2024 r.]; Trinomics, 2025.

³ Zob. rys. 1. W II kwartale 2024 r. ceny detaliczne energii elektrycznej w UE dla odbiorców przemysłowych były 2,2 razy wyższe niż w USA, dwukrotnie wyższe niż w Chinach i 1,2 razy wyższe niż w Japonii (w przeszłości były od nich niższe).

⁴ W 2023 r. sektor energii ze źródeł odnawialnych w UE zapewniał zatrudnienie około 1,8 mln osób. [Renewable energy and jobs: Annual review 2024](#) [Energia ze źródeł odnawialnych i miejsca pracy: roczny przegląd z 2024 r.]; IRENA we współpracy z MOP, 2024.

⁵ [The future of European competitiveness, part B](#) [Przyszłość europejskiej konkurencyjności, część B], rys. 2; Mario Draghi, wrzesień 2024 r. Rosnąca rozbieżność cen detalicznych w UE, z poniżej 100 EUR/MWh (PT, FI, SE) do ponad 250 EUR/MWh (CY, HU, NL).

Rysunek 1. Stosunek detalicznych cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych na światowych rynkach (szacunki Komisji Europejskiej)
(Współczynnik powyżej 1 oznacza, że ceny w UE są wyższe niż ceny w odnośnym państwie trzecim)

W związku z tym Komisja wprowadza ambitny program, który ma zapewnić wsparcie naszym obywatelom, przedsiębiorstwom i przemysłowi poprzez pobudzenie wzrostu gospodarczego i inwestycji oraz promowanie wysiłków na rzecz obniżenia emisyjności.

W ciągu najbliższych pięciu lat **Kompas konkurencyjności dla UE⁶** będzie wyznaczał kierunek działań mających na celu ożywienie dynamiki gospodarczej w Europie. Zasadniczym elementem tych działań jest **Pakt dla czystego przemysłu, który stanowi naszą strategię na rzecz zapewnienia wzrostu i dobrobytu, łącząc aspekty klimatyczne z działaniami na rzecz konkurencyjności. W Planie działania na rzecz przystępnej cenowo energii**, który ma przyczynić się do realizacji Paktu dla czystego przemysłu, położono szczególny nacisk na obniżenie kosztów energii dla obywateli, przedsiębiorstw, przemysłu i społeczności w całej UE, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich ludzi, w tym grup szczególnie wrażliwych.

W niniejszym planie działania przedstawiono środki mające na celu **obniżenie rachunków za energię w perspektywie krótkoterminowej**, a przy tym **przyspieszenie wdrażania bardzo potrzebnych reform strukturalnych przynoszących oszczędności oraz wzmocnienie naszych systemów energetycznych, aby ograniczyć skutki gwałtownych skoków cen w przyszłości**. Przy pełnym zaangażowaniu państw członkowskich i wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron realizacja przedstawionych tutaj **ośmiu działań** na rzecz przystępnej cenowo energii pozwoli zmniejszyć koszty energii i przyczyni się do utworzenia prawdziwej **unii energetycznej** zapewniającej konkurencyjność, bezpieczeństwo, obniżenie emisyjności i sprawiedliwą transformację, przynosząc odbiorcom końcowym korzyści w postaci tańszej energii.

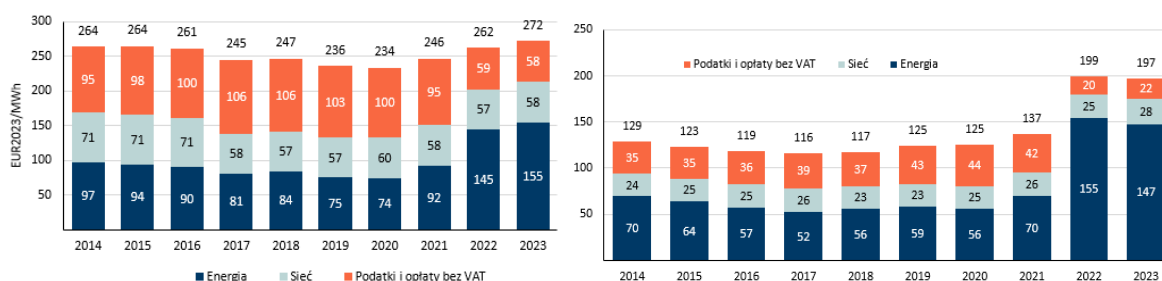
2. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WZROST KOSZTÓW ENERGII W UE

O wysokości rachunków za energię decyduje **kombinacja kilku czynników**: kosztów dostaw energii związanych z ogólnym poziomem zużycia, kosztów sieci oraz opłat akcyzowych i podatków. Z kolei koszty dostaw energii zależą od cen hurtowych, na które wpływają różne czynniki, takie jak warunki podaży i popytu, struktura koszyka energetycznego, połączenia międzysystemowe, poziom konkurencji, warunki atmosferyczne i realia geopolityczne,

⁶ [Kompas konkurencyjności dla UE](#) (COM(2025) 30 final).

a także konkurencja między dostawcami na rynku sprzedaży detalicznej. Czynniki te tłumaczą **wyzwania strukturalne** stojące przed systemem energetycznym UE.

Po pierwsze, zależność Europy od **importowanych paliw kopalnych** powoduje zmienność cen energii i wyższe koszty dostaw, a jednocześnie sprawia, że UE jest bardziej podatna na presję zewnętrzną i niepewność na światowym rynku. Chociaż w okresie od sierpnia 2022 r. do maja 2024 r. zapotrzebowanie na gaz ziemny spadło o 18 %⁷, UE w dalszym ciągu jest narażona na globalne wahania cen paliw kopalnych, ponieważ import gazu ziemnego zaspokaja 90 % jej zapotrzebowania.⁸ Niedawny kryzys energetyczny uwidocznił konsekwencje nadmiernego uzależnienia dostaw. Wykorzystywanie przez Rosję importu gazu jako broni spowodowało niepewność dostaw i gwałtowny wzrost cen. W 2022 r. **koszty importu energii z paliw kopalnych do UE wyniosły 604 mld EUR**, choć w 2020 r. plasowały się na historycznie niskim poziomie 163 mld EUR⁹. Jako że znaczna część (28,9 %) średniego koszyka energii elektrycznej w UE nadal opiera się na paliwach kopalnych¹⁰, a w transporcie wykorzystuje się głównie produkty naftowe, koszty importu paliw kopalnych mają **znaczący wpływ na wysokość rachunków za energię opłacanych przez konsumentów** (zob. rys. 2).

Rysunek 2. Wysokość rachunków za energię elektryczną dla gospodarstw domowych (przedział DD, po lewej stronie) i odbiorców przemysłowych (przedział ID, po prawej stronie) w UE, w cenach rzeczywistych z 2023 r.¹¹

Po drugie, na wysokość rachunków za energię wpływają również **slabości systemu elektroenergetycznego i brak pełnej integracji w jego ramach**. Europa ma najbardziej zintegrowaną sieć na świecie, ale konieczne są dalsze działania w odniesieniu do **połączeń międzysystemowych, infrastruktury sieciowej, integracji systemu energetycznego i zapewnienia jego elastyczności**, aby przyczynić się do większego włączenia tańszych i czystszych źródeł energii w jego ramach. **Długotrwałe procedury wydawania pozwoleń** na projekty dotyczące czystej energii i sieci stanowią kolejną przeszkodę utrudniającą osiągnięcie postępów. Obecnie szacuje się, że do 2030 r. około połowy potrzeb UE pod względem nowych transgranicznych zdolności wytwórczych energii elektrycznej nie uda się zaspokoić¹², co doprowadzi do zahamowania pełnej integracji naszego rynku energii.

⁷ [Impact Assessment Report for Europe's 2040 climate target \[Sprawozdanie z oceny skutków dotyczące europejskiego celu klimatycznego na 2040 r.\]](#)(SWD(2024) 63 final, załącznik 8 (część 3/5), sekcja 1.2.3).

⁸ [Statystyki Eurostatu dotyczące gazu ziemnego](#). W 2024 r. wielkość importu w Europie wyniosła 273 mld m³ w porównaniu z 334 mld m³ w 2022 r.

⁹ [Sprawozdanie na temat cen i kosztów energii w Europie](#) (COM(2024) 136 final); Komisja Europejska, marzec 2024 r.

¹⁰ [European electricity review 2025 \[Europejski przegląd rynku energii elektrycznej w 2025 r.\]](#); EMBER, styczeń 2025 r.

¹¹ Eurostat, [nrg_pc_204_c](#) i [nrg_pc_205_c](#), 17 lutego 2025 r.

¹² [Electricity Infrastructure Monitoring Report 2024 \[Sprawozdanie z monitorowania infrastruktury elektroenergetycznej za 2024 r.\]](#), ACER, grudzień 2024 r.

Ponadto **rosnące koszty systemu** ponoszone w związku z opłatami sieciowymi oraz podatkami i opłatami przyczyniają się do dalszego wzrostu cen energii elektrycznej i odpowiadają za istotną część rachunków, których wysokość może jeszcze bardziej wzrosnąć ze względu na konieczność dokonania znacznych inwestycji w sieci w nadchodzących latach.

3. Utworzenie prawdziwej unii energetycznej w celu zapewnienia bardziej przystępnej cenowo energii

Polityka energetyczna UE na rozdrożu

Energia leży u podstaw Unii i stanowi jej siłę napędową. Pomimo utworzenia silnie połączonego rynku energii nie udało się jeszcze osiągnąć **prawdziwej unii energetycznej**. Unia Europejska znajduje się tym samym w krytycznym punkcie zwrotnym. **Stojące przed nami wyzwania są jasne i wymagają pilnego podjęcia działań**. Nasze koszty energii utrzymują się na stosunkowo wysokim poziomie, co wiąże się z **realnym niebezpieczeństwem deindustrializacji Europy** i stanowi poważne zagrożenie dla naszej gospodarki.

Koszty zaniechania przewyższają koszty podjęcia działań. Wyhamowanie w połowie drogi do osiągnięcia dekarbonizacji powoduje obciążenie dla naszych gospodarek i zdolności naszego przemysłu. Na przykład w 2023 r. ograniczenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w samych Niemczech kosztowało ponad 3 mld EUR i uniemożliwiło konsumentom i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z wytwarzania tej taniej energii. Ponadto coraz większej złożoności systemu elektroenergetycznego towarzyszy również rosnąca złożoność jego kosztów: w 2022 r. koszty zarządzania ograniczeniami przesyłowymi w sieci, związane głównie z redysponowaniem, osiągnęły szczytową wartość 5,2 mld EUR¹³, a do 2030 r. mogą wzrosnąć do 26 mld EUR¹⁴. Aby zarządzać nimi w najskuteczniejszy sposób, należy wspólnie dokonać strategicznych inwestycji europejskich, nie zapominając o przestrzeganiu zasady neutralności technologicznej.

Do kosztu nieukończenia transformacji dochodzi **koszt niepełnego wykorzystania jednolitego rynku** i związanych z nim możliwości pozwalających na obniżenie cen. Na przykład zeszłego lata w Europie Południowo-Wschodniej ceny energii gwałtownie wzrastały w godzinach wieczornych i średnio wynosiły ponad 250 EUR/MWh, między innymi ze względu na brak transgranicznych zdolności przesyłowych i niewystarczającą elastyczność, których po części można było uniknąć dzięki ściślejszemu powiązaniu systemu energetycznego.

Solidna unia energetyczna jako narzędzie realizacji Paktu dla czystego przemysłu

W obliczu jasnych wyzwań równie jasne jest zadanie naszej unii energetycznej polegające na stawieniu im czoła. Kryzys energetyczny uwidoczniał obszary, w których konieczne jest dalsze wzmocnienie naszej infrastruktury i pogłębienie integracji unijnego rynku energii.

¹³Z biegiem czasu taryfy sieciowe mogą znacznie wzrosnąć i do 2050 r. mogą przewyższyć taryfy z 2022 r. o 60 %; [Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management \[Zdolności przesyłowe na potrzeby międzystrefowego obrotu energią elektryczną i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi\]](#); ACER, lipiec 2024 r.

¹⁴[Redispatch and Congestion Management \[Redysponowanie i zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi\]](#); Wspólne Centrum Badawcze, maj 2024 r.

Podjęliśmy już w tym zakresie istotne kroki. Po wdrożeniu planu REPowerEU nasz system energetyczny zyskał większą odporność dzięki zwiększeniu efektywności energetycznej, wprowadzeniu czystej produkcji i dywersyfikacji dostaw. Poczynione postępy są widoczne. W 2024 r. nowo zainstalowane moce wytwórcze elektrowni wiatrowych i słonecznych osiągnęły rekordowy poziom 78 GW, a zarówno w 2022 r., jak i w 2023 r. sprzedano 3 mln pomp ciepła. W 2024 r. ze źródeł odnawialnych wyprodukowano aż 48 % energii elektrycznej w UE, co stanowi wzrost z 45 % w 2023 r. i 41 % w 2022 r. **Nasze wysiłki przynoszą efekty:** od wiosny 2023 r. ceny gazu znacznie spadły. W nadchodzących tygodniach Komisja zapewni również dodatkowy bodziec, który przyczyni się do pełnego wdrożenia REPowerEU, aby całkowicie zrezygnować z importu energii z Rosji. Aby jednak zagwarantować trwałe rozwiązania w perspektywie długoterminowej, nie można robić kroków w tył, lecz należy kontynuować realizowane działania. Musimy wreszcie osiągnąć prawdziwą unię energetyczną, do której powstania **przyczynią się trzy zasadnicze czynniki.**

Po pierwsze, potrzebujemy **w pełni zintegrowanego rynku energii**, opartego na **wzajemnie połączonej i cyfrowej sieci** oraz spójnym systemie **regulacji i zarządzania**. Korzyści płynące z wewnętrznego rynku energii i integracji europejskich rynków energii elektrycznej dla konsumentów wynoszą już około 34 mld EUR rocznie¹⁵. **Dzięki dalszej integracji korzyści te mogą wzrosnąć do 40–43 mld EUR rocznie** do 2030 r.¹⁶ Będzie to wymagało szeroko zakrojonej modernizacji sieci, którą należy osiągnąć w jak najbardziej opłacalny sposób: szersze wykorzystanie technologii usprawniających sieć i elastyczne korzystanie z systemu może pozwolić na ograniczenie kosztów rozbudowy sieci konwencjonalnej o 35 %. Współpraca regionalna w całej Europie, oparta na lepszych połączeniach wzajemnych i ściślejszej koordynacji¹⁷, może zmniejszyć zapotrzebowanie na inwestycje w elastyczność nawet o 20 %¹⁸.

Po drugie, potrzebujemy **niskoemisyjnego systemu energetycznego** opartego na znacznym zwiększeniu skali **produkcji czystej energii i elektryfikacji**, skoncentrowanego wokół **zapewnienia efektywności energetycznej**. Świat zmierza w kierunku czystej energii w tempie szybszym niż kiedykolwiek dotąd. Globalne wydatki na czystą energię osiągnęły w ubiegłym roku rekordową wartość 1,9 bln EUR. Na każde euro zainwestowane w paliwa kopalne inwestuje się dwa euro w energię ze źródeł odnawialnych. Zapewnimy obniżenie emisyjności, ponieważ nie tylko gwarantuje to czystą energię, ale także wysokiej jakości miejsca pracy, wzrost gospodarczy i bezpieczeństwo energetyczne. Ponadto zmniejszenie udziału paliw kopalnych w europejskim systemie energetycznym dodatkowo ochroni konsumentów przed niestabilnością rynku.

Po trzecie, ponieważ gaz ziemny nadal odpowiada za zaspokojenie części zużycia energii w Europie, potrzebujemy **bardziej przejrzystego i konkurencyjnego, dobrze funkcjonującego rynku gazu**, nie ustając jednocześnie w wysiłkach na rzecz dalszej

¹⁵ [Końcowa ocena ACER dotycząca struktury hurtowego rynku energii elektrycznej UE](#), ACER, kwiecień 2022 r.

¹⁶ [Integrating the EU energy market to foster growth and resilience \[Integracja unijnego rynku energii w celu wspierania wzrostu gospodarczego i odporności\]](#), MFW, styczeń 2025 r. [Realising the benefits of European market integration \[Czerpanie korzyści z integracji europejskiego rynku\]](#); Baker i in., 2018; Benefits of an integrated European energy market [Korzyści płynące ze zintegrowanego europejskiego rynku energii]; Booz i in., 2013.

¹⁷ [Redispatch and Congestion Management \[Redysponowanie i zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi\]](#), Wspólne Centrum Badawcze, maj 2024 r.

¹⁸ [Power system flexibility in the Penta region \[Elastyczność systemu energetycznego w regionie Pental\]](#), Trinomics and Artelys, marzec 2023 r.

dywersyfikacji i zmniejszenia zapotrzebowania. UE jest nadal narażona na wahania międzynarodowych cen gazu. Musimy zagwarantować uczciwe warunki obrotu gazem oraz wykorzystać naszą zbiorową siłę. Na przykład od 2023 r. mechanizm agregacji zapotrzebowania umożliwił dopasowanie zapotrzebowania na 42 mld m³ gazu, co stanowi 13 % zużycia gazu w UE w rozpatrywanym okresie.

Podsumowując, **możemy osiągnąć przystępność cenową energii** wyłącznie przez **przyspieszenie inwestycji** w czystą energię i infrastrukturę, zapewnienie znaczącego przyspieszenia elektryfikacji, zwiększenie efektywności energetycznej oraz zagwarantowanie przejrzystości i uczciwości na rynkach gazu. **Europa potrzebuje tego planu działania:** aby zapewnić szybką i zdecydowaną reakcję, która umożliwi obniżenie kosztów energii w najbliższym czasie, przygotować system energetyczny na przyszłość, przyciągnąć inwestycje i zapewnić ich realizację. W tym względzie usprawnienie naszych ram regulacyjnych i zmniejszenie obciążeń administracyjnych może pomóc przedsiębiorstwom, zapewniając widoczność i upraszczając wdrażanie czystych technologii. Aby zrealizować ten plan działania sprzyjający przemianom, niezbędne są wspólne działania i zaangażowanie europejskich przywódców na najwyższym szczeblu politycznym.

Bez transformacji energetycznej koszty importu paliw kopalnych do UE w 2025 r. byłyby o 45 mld EUR wyższe niż w 2019 r., co stanowi ok. 0,25 % PKB UE.

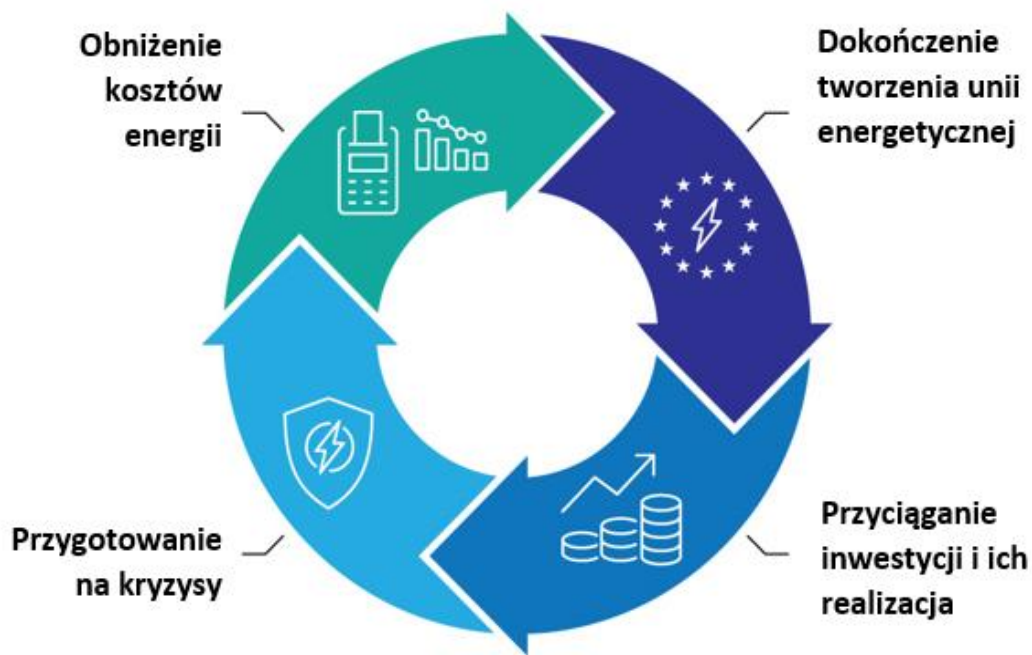
Wdrożenie niniejszego planu działania umożliwi UE **szybsze osiągnięcie korzyści płynących z czystej transformacji**. Przełoży się to na **spadek kwoty rachunku za import paliw kopalnych do UE z każdym kolejnym rokiem, a tym samym do 2030 r. pozwoli osiągnąć oszczędności rzędu 130 mld EUR rocznie**, co odpowiada ok. **0,65 % PKB do 2030 r.**¹⁹ Oszczędności te, będące wynikiem ograniczenia zużycia paliw kopalnych, można zasadniczo podzielić na **trzy kategorie:** (i) zwiększenie **elektryfikacji i efektywności energetycznej**, co z kolei zmniejsza całkowite zapotrzebowanie na paliwa kopalne (25 %), oraz (ii) **zastąpienie stałego zapotrzebowania na paliwa kopalne** do wytwarzania energii elektrycznej czystą energią (50 %), do czego przyczyni się (iii) **wystarczająca przepustowość sieci, infrastruktura inteligentnych sieci i elastyczność systemu energetycznego** (25 %). **Oszczędności na kwocie rachunku za import paliw kopalnych do UE do 2040 r. wzrosną do 260 mld EUR rocznie**²⁰.

4. PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ PRZYSTĘPNEJ CENOWO ENERGII DLA WSZYSTKICH EUROPEJCZYKÓW

W niniejszym planie działania proponuje się **natychmiastowe podjęcie wspólnych działań** przez Komisję Europejską, Parlament Europejski, państwa członkowskie i przemysł w celu: (i) obniżenia kosztów energii dla wszystkich; (ii) dokończenia procesu tworzenia unii energetycznej; (iii) przyciągnięcia inwestycji; oraz (iv) przygotowania na potencjalne kryzysy energetyczne. Realizację większości działań **przewidziano na 2025 r.**, przy czym priorytetowy charakter będą miały działania przynoszące **natychmiastowe korzyści odbiorcom energii**.

¹⁹ Oszczędności w 2025 r. w porównaniu z wielkością importu w 2019 r., przy czym szacunki oparto na założeniach dotyczących cen kasowych paliw kopalnych w 2024 r. Przy założeniu (wyższych) cen w 2022 r. roczne oszczędności wzrosłyby z 140 mld EUR w 2025 r. (około 0,75 % PKB) do 340 mld EUR w 2030 r. (1,75 % prognozowanego PKB) i do 600 mld EUR w 2040 r. (2,7 % prognozowanego PKB).

²⁰ 1,2 % szacowanego PKB UE. Oszczędności do 2040 r. obliczono przy założeniu osiągnięcia ambitnego celu dotyczącego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 90 % w 2040 r.

Rysunek 3. Cztery filary Planu działania na rzecz przystępnej cenowo energii

Filar I: Obniżenie kosztów energii

Obniżenie rachunku wymaga uwzględnienia **trzech składników kosztów mających wpływ na jego wysokość: kosztów sieci i systemu, podatków oraz kosztów dostaw**. Ponadto, ponieważ gaz ziemny stanowi istotną część koszyka energii elektrycznej, zapewnienie dobrze funkcjonujących rynków gazu oferujących ceny rynkowe przyczyni się również do obniżenia zarówno rachunków za gaz, jak i rachunków za energię elektryczną. Zmniejszy się także ilość nabywanej przez konsumentów energii elektrycznej dzięki zagwarantowaniu efektywności energetycznej i oszczędności energii.

Działanie 1: Zapewnienie niższych rachunków za energię elektryczną

Państwa członkowskie mogą obniżyć rachunki za energię elektryczną już dziś. Wymaga to podjęcia natychmiastowych działań oraz zwiększenia poziomu ambicji, zwłaszcza w odniesieniu do opłat sieciowych i opodatkowania.

a) Opłaty sieciowe

Opłaty sieciowe są przeznaczone na finansowanie fizycznej modernizacji sieci oraz eksploatacji systemu. Inwestycje w modernizację i rozbudowę sieci elektroenergetycznej wymagają zaangażowania znacznego kapitału. Jest to nieodzowne dla ułatwienia wdrażania odnawialnych źródeł energii, dokonania elektryfikacji oraz zaspokojenia nowego popytu ze strony przemysłu i przedsiębiorstw. Jednocześnie wzrastają **koszty eksploatacji systemu elektroenergetycznego**²¹. Opłaty sieciowe, które zachęcają do bardziej efektywnego

²¹ W latach 2020–2022 koszty redysponowania wzrosły niemal dwukrotnie do kwoty 4,2 mld EUR, wartość zakupów przeciwnych wzrosła dwukrotnie do kwoty 0,8 mld EUR, a inne koszty spadły do 0,2 mld EUR. Na

korzystania z systemu i wykorzystywania czystej energii elektrycznej po niższych kosztach, mogą szybko obniżyć koszty eksploatacji całego systemu, na przykład przez zmniejszenie potrzeb w zakresie redysponowania i związanych z tym kosztów, zmniejszenie popytu w okresie szczytowego zapotrzebowania, co przekłada się na mniejszą konieczność inwestowania w sieć, a ostatecznie zmniejszenie składnika rachunku za energię odpowiadającego opłatom sieciowym w porównaniu z sytuacją, w której nie podjęto by żadnych działań.

Ponadto, biorąc pod uwagę wielkość niezbędnych inwestycji, rozłożenie ich w czasie może przyczynić się do ograniczenia kosztów ponoszonych przez konsumentów. Jest to szczególnie istotne, gdy inwestycje poprzedzają niemożliwy do oszacowania wzrost zapotrzebowania w przyszłości na energię elektryczną wskutek elektryfikacji, w którym to przypadku obciążenie kosztami tych inwestycji obecnych użytkowników może skutkować niesprawiedliwym obciążeniem tych, którzy będą wdrażać nowe rozwiązania jako pierwsi, a tym samym spowolnić proces elektryfikacji²².

Zadanie	Zwiększenie efektywności opłat sieciowych w celu obniżenia kosztów systemu energetycznego
Sposób realizacji	Komisja zamierza: - przedstawić projekt metodyki ustalania taryf w odniesieniu do opłat sieciowych, aby zachęcić do korzystania z elastyczności i inwestycji w elektryfikację, przy jednoczesnym utrzymaniu zachęty do inwestowania w sieć i zapewnieniu równych warunków działania. Dzięki temu użytkownicy sieci będą mogli dostosować zużycie energii lub zmienić swoją strukturę zużycia, aby korzystać z energii w godzinach i miejscach, w których dostępne są najtańsze źródła energii i kiedy jest to najbardziej opłacalne dla całego systemu; - w razie potrzeby przedstawić wniosek ustawodawczy, aby nadać prawnie wiążący charakter temu projektowi; - przedstawić wytyczne wyjaśniające, w jaki sposób, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie mogą wykorzystać swój budżet publiczny do obniżenia opłat sieciowych, aby pokryć z niego dodatkowe koszty wynikające z wprowadzenia środków mających na celu przyspieszenie dekarbonizacji i integracji rynku, w szczególności takich jak połączenia wzajemne, modernizacje najważniejszych sieci lub morska infrastruktura przyłączenia do sieci, zgodnie z zasadami pomocy państwa i prawem konkurencji. Budżet państwa może na przykład umożliwić szybszą amortyzację podmiotom inwestującym w sieć, unikając jednocześnie gwałtownego wzrostu cen dla konsumentów; - przedstawić wytyczne dotyczące inwestycji wyprzedzających w sieci elektroenergetyczne przy jednoczesnym zagwarantowaniu konsumentom

wysokość kosztów zarządzania ograniczeniami przesyłowymi wpływają efektywność działania systemu i koszt dostaw energii elektrycznej, który w 2022 r. był szczególnie wysoki z powodu kryzysu energetycznego. Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej w celu wspierania konkurencyjnego i zrównoważonego systemu energetycznego, ACER, grudzień 2024 r.

²² Takie środki, stosowane wobec monopolu naturalnych lub prawnych, prawdopodobnie nie stanowią pomocy państwa i mogą być zgodne z zasadami odzwierciedlenia kosztów w taryfach sieciowych. Zob. pkt 188 i 211 zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa, a także pkt 373–375 CEEAG. W przypadku niemieckiej wodorowej sieci szkieletowej Komisja uznała, że tego rodzaju środek stanowi pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym (decyzja Komisji C(2024) 4366 final w sprawie SA.113565).

	przystępnych cen w celu dalszego wspierania operatorów systemów, organów regulacyjnych i państw członkowskich.
Termin	II kw. 2025 r.
Wpływ	Elastyczność zmniejszy zapotrzebowanie szczytowe i obniży koszty systemu energetycznego oraz całkowite potrzeby inwestycyjne w zakresie nowych sieci . Dzięki uniknięciu niekontrolowanego wzrostu kosztów zarządzania siecią do 26 mld EUR do 2030 r. działanie to obniży opłaty sieciowe uiszczane przez konsumentów w ramach rachunków za energię elektryczną.

b) Podatki i opłaty

Wysokie podatki od energii elektrycznej powodują wzrost rachunków, a obecna struktura opodatkowania nie zniechęca do korzystania z paliw kopalnych zamiast energii elektrycznej, co spowalnia proces elektryfikacji i hamuje popyt na tanią rodzimą energię elektryczną. Od energii elektrycznej pobierane są dwa główne podatki: VAT i podatek energetyczny, które uzupełniają inne podatki krajowe. W dyrektywie w sprawie opodatkowania energii²³ przewidziano minimalne opodatkowanie energii elektrycznej (podatki akcyzowe) i tam, gdzie jest to prawnie możliwe, umożliwiono państwom członkowskim obniżenie do zera stawki podatku pobieranego od energochłonnych sektorów przemysłu i gospodarstw domowych oraz wszystkich gałęzi przemysłu w przypadku energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Obniżenie opodatkowania **okazało się bardzo skuteczne pod względem zmniejszenia kwot rachunków za energię** w czasie kryzysu energetycznego, kiedy to państwa członkowskie obniżyły stawki podatku VAT i podatku energetycznego oraz wprowadziły transfery dochodów kierowane do grup szczególnie wrażliwych²⁴. Na przykład we Francji podatek od zużycia energii elektrycznej obniżono z 22,5 EUR/MWh do 0,6 EUR/MWh²⁵. Takie wsparcie

²³ [Dyrektywa Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej](#).

²⁴ [Sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej](#), „Wytyczne UE w sprawie ubóstwa energetycznego” i [dokument roboczy służb Komisji towarzyszący zaleceniu z 2023 r. w sprawie ubóstwa energetycznego](#); Komisja Europejska, 2023. [National fiscal policy responses to the energy crisis](#) [Działania w ramach krajowych polityk fiskalnych w odpowiedzi na kryzys energetyczny]; Bruegel, czerwiec 2023 r.

²⁵ [Recommendations for future-proof electricity market design in light of the 2021-23 energy crisis](#) [Zalecenia dotyczące przyszłościowej struktury rynku energii elektrycznej w świetle kryzysu energetycznego w latach 2021–2023]; Pollitt i in., 2024.

powinno być szczególnie ukierunkowane na skuteczne osiągnięcie założonego celu przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów budżetowych do minimum²⁶.

Zadanie	Obniżenie podatków od energii elektrycznej i usunięcie składników kosztów niezwiązanych z energią z rachunków
Sposób realizacji	Rada powinna dokończyć przegląd dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, zaproponowany w 2021 r., którego celem jest: (i) lepsze dostosowanie opodatkowania produktów energetycznych do polityki energetycznej i klimatycznej UE; (ii) propagowanie czystych technologii; oraz (iii) likwidacja przestarzałych zwolnień i stawek obniżonych, które obecnie zachęcają do stosowania paliw kopalnych. Komisja jest gotowa w dalszym ciągu wspierać przyjęcie nowelizacji. Komisja przypomina, że państwa członkowskie mogą (i) obniżyć krajowe podatki i opłaty zawarte w rachunkach za energię elektryczną do minimalnych stawek podatku akcyzowego, przewidzianych w dyrektywie w sprawie opodatkowania energii, w wysokości 0,5 EUR/MWh dla przedsiębiorstw²⁷; (ii) stosować obniżoną stawkę VAT, dozwoloną dyrektywą VAT i zmieniającą ją dyrektywą Rady, wynoszącą co najmniej 5 %²⁸; (iii) wyeliminować opłaty niezwiązane z energią²⁹; oraz (iv) przesunąć opłaty, które finansują politykę energetyczną, do budżetu ogólnego³⁰. Zgodnie z dyrektywą w sprawie opodatkowania energii, która umożliwia obniżenie do zera podatków od energii zużywanej przez gospodarstwa domowe i sektory energochłonne, Komisja wyda zalecenie dla państw członkowskich dotyczące sposobu wykorzystania takiej elastyczności i zapewnienia, aby we wszystkich sektorach energia elektryczna była opodatkowana w mniejszym stopniu niż inne źródła energii, przy jednoczesnym dążeniu do osiągnięcia unijnych celów w zakresie dekarbonizacji w perspektywie długoterminowej.
Termin	Od momentu przyjęcia zmienionej dyrektywy w sprawie opodatkowania energii. Dodatkowe zalecenia Komisji w IV kwartale 2025 r.
Wpływ	Natychmiastowe obniżenie rachunków za energię, z możliwością zmniejszenia składnika podatkowego co najmniej o połowę (w EUR/MWh), dzięki wykorzystaniu doświadczeń z obniżki podatków w latach 2022–2023 (zob. rys. 2). Przyspieszenie elektryfikacji w drodze zachęt podatkowych i zmniejszenie zależności od paliw kopalnych.

²⁶ W komunikacie Komisji w sprawie [wytycznych dotyczących polityki fiskalnej na 2024 r.](#) (COM(2023) 141 final) zaleca się, aby państwa członkowskie ukierunkowały swoje środki znacznie lepiej niż w przeszłości, powstrzymując się od udzielania uogólnionego wsparcia oraz chroniąc jedynie tych, którzy tego potrzebują, a więc przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji.

²⁷ W [dyrektywie 2003/96/WE w sprawie opodatkowania energii](#) określono minimalne stawki podatku akcyzowego, które państwa członkowskie muszą stosować w odniesieniu do produktów energetycznych, w tym energii elektrycznej.

²⁸ W [unijnej dyrektywie o VAT 2006/112/WE](#) ustanowiono minimalną podstawową stawkę VAT w wysokości 15 %, która ma zastosowanie do energii elektrycznej, gazu ziemnego i systemów ciepłowniczych oraz dopuszczono stosowanie obniżonej stawki VAT w wysokości co najmniej 5 %. W [dyrektywie Rady \(UE\) 2022/542](#) potwierdzono wysokość obniżonej stawki VAT mającej zastosowanie do energii elektrycznej na poziomie 5 %. O stosowaniu stawek obniżonych decydują państwa członkowskie. Większość przedsiębiorstw może odliczyć VAT zapłacony od energii elektrycznej, pod warunkiem że energia elektryczna jest wykorzystywana do celów działalności podlegającej opodatkowaniu.

²⁹ Zawarte bezpośrednio w rachunku lub w opłatach sieciowych.

³⁰ Dotyczy to w szczególności opłat za systemy wsparcia energii ze źródeł odnawialnych. Czasem wprowadza się również inne opłaty energetyczne (np. za likwidację obiektów jądrowych). Niektóre państwa członkowskie mogą zdecydować o utrzymaniu niektórych kosztów związanych z polityką energetyczną w strukturze rachunku, w przypadku gdy ich budżety państwa są mocno obciążone, oraz w celu minimalizacji ryzyka znacznych zmian w polityce krajowej. Kosztów związanych ze środkami w zakresie bezpieczeństwa dostaw nie można przenieść do budżetu, ponieważ mogłoby to doprowadzić do likwidacji zachęt do stosowania mechanizmów odpowiedzi odbioru oraz wzrostu ogólnych kosztów systemu.

c) Niższe koszty dostaw dzięki zwiększeniu konkurencji w sektorze detalicznym

Obecnie 73 % gospodarstw domowych w UE oraz znaczna część małych i średnich przedsiębiorstw korzysta z umów na dostawy energii elektrycznej po stałej cenie³¹. W wielu przypadkach rachunki za energię elektryczną można by obniżyć, zmieniając dostawcę na bardziej konkurencyjnego lub zmieniając strukturę zużycia tak, aby korzystać z energii w godzinach obowiązywania niższych cen, ale nadal jest to utrudnione ze względu na bariery rynkowe. Szczególną uwagę należy zwrócić na konsumentów wrażliwych. Środki zapewniające przystępność cenową powinny uwzględniać szczególne potrzeby gospodarstw domowych o niższych dochodach, w tym elastyczne opcje rozliczania, które zapobiegają odłączeniu od systemu grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji ekonomicznej. Należy również wzmocnić społeczności energetyczne, aby umożliwić lokalnym społecznościom, obywatelom i przedsiębiorstwom wspólne inwestowanie w projekty związane z czystą energią na szczeblu lokalnym. Dzięki temu będą one mogły produkować, sprzedawać i zużywać energię ze źródeł odnawialnych. Istotne jest, aby UE nadal zapewniała wystarczające środki finansowe w celu wsparcia ukończenia unii energetycznej.

Zadanie	Umożliwienie konsumentom wyboru tańszych dostawców energii oraz korzystania z przystępnej cenowo energii ze źródeł odnawialnych, przy jednoczesnym zwalczaniu ubóstwa energetycznego
Sposób realizacji	Komisja zaproponuje pakiet energetyczny dla obywateli w celu zwiększenia udziału obywateli w transformacji energetycznej i wzmocnienia społecznego wymiaru unii energetycznej, w tym w szczególności: - przekazać państwom członkowskim wytyczne w celu usunięcia istniejących barier, tak aby konsumenci mogli zaoszczędzić na rachunkach za energię dzięki zmianie dostawcy i umowy. Zakłada to między innymi objaśnienie konsumentom struktury rachunku za pomocą jasnych informacji i danych na temat zużycia energii i cen, aby umożliwić im korzystanie z energii elektrycznej w godzinach obowiązywania niższych cen³²; - określi środki mające na celu ograniczenie ubóstwa energetycznego, w tym w drodze efektywności energetycznej, oraz umożliwienie konsumentom i społecznościom produkcji, wykorzystywania i sprzedaży energii ze źródeł odnawialnych na własnych warunkach, w tym za pośrednictwem społeczności energetycznych.
Termin	III kw. 2025 r. (pakiet energetyczny dla obywateli)
Wpływ	Dzięki zmianie dostawcy energii elektrycznej na dostawcę, który oferuje najniższe ceny, gospodarstwa domowe mogą zyskać oszczędności rzędu 150–200 EUR rocznie ³³ . Dzięki uczestnictwu w społecznościach energetycznych gospodarstwa domowe mogą zaoszczędzić 500–1 100 EUR rocznie ³⁴ .

³¹ [Sprawozdanie z monitorowania rynku z 2024 r. dotyczące sprzedaży detalicznej energii i ochrony konsumentów](#), ACER-CEER, wrzesień 2024 r.

³² Tamże. Wskaźnik zmiany dostawcy energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe wynosi 7,15 %.

³³ [Annual report on the results of monitoring the internal electricity and gas markets in 2021 \[Sprawozdanie roczne z wyników monitorowania wewnętrznych rynków energii elektrycznej i gazu w 2021 r.\]](#); ACER, październik 2022 r.

³⁴ [Collective energy sharing: CBA and survey evidence of the willingness to invest \[Zbiorowy podział energii: analiza kosztów i korzyści oraz wyniki badania dotyczące gotowości do inwestowania\]](#); Ovaere, 2023; korzyści wynikające ze zbiorowej konsumpcji własnej energii słonecznej i wiatrowej na poziomie 50–50 % oraz sprzedaży nadwyżek energii w wysokości około 500–1 100 EUR rocznie (2020–2022).

Działanie 2: Obniżenie kosztów dostaw energii elektrycznej

Szybkie i pełne wdrożenie obowiązujących przepisów UE dotyczących energii elektrycznej ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia kosztów dostaw energii elektrycznej: niedawno przyjęte przepisy dotyczące wydawania pozwoleń, umów, elastyczności, wzmocnienia pozycji konsumentów i nadzoru rynku mogą przełożyć się na obniżenie kosztów. W ich uzupełnieniu należy podjąć natychmiastowe działania, które przedstawiono poniżej.

a) Długoterminowe umowy na dostawy energii elektrycznej

Wysokie i zmienne ceny gazu powodują wzrost cen energii elektrycznej. **Umowy zakupu energii elektrycznej (PPA) i umowy długoterminowe** między wytwórcami czystej energii a odbiorcami przemysłowymi i przedsiębiorstwami przynoszą tym ostatnim korzyści w postaci długotrwałego utrzymania cen energii elektrycznej na stabilnym, niskim poziomie. PPA mogą odegrać pewną rolę w zmniejszaniu ryzyka związanego z projektami, umożliwiając podmiotom działającym w sektorze energii odnawialnej długoterminowe ustalenie ceny za wytwarzaną energię, co sprzyja podejmowaniu decyzji o inwestycjach. Podmioty te mogą również zagwarantować długoterminową stabilność cen dla odbiorców przemysłowych. Chociaż popyt na PPA rośnie³⁵, należy dalej zachęcać do zawierania tych umów i włączać je do głównego nurtu polityki, w tym w odniesieniu do zakładów energochłonnych, dla których umowy takie nie są powszechnie dostępne i które mogą nadal napotykać bariery w tym zakresie. Komisja zintensyfikuje działania wynikające z przepisów dotyczących rynku energii elektrycznej, aby **uniezależnić wysokość rachunków za energię elektryczną od zmienności cen** poprzez upowszechnienie długoterminowych umów na dostawy energii elektrycznej.

Zadanie	Uniezależnienie wysokości rachunków detalicznych za energię elektryczną od wysokich i niestabilnych cen gazu
Sposób realizacji	Zmniejszenie barier dla nowych podmiotów³⁶, w szczególności energochłonnych gałęzi przemysłu, przy zawieraniu długoterminowych umów na dostawę energii przez wspieranie systemów krajowych i wprowadzanie narzędzi ograniczania ryzyka. Komisja zamierza: - we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) uruchomić program pilotażowy na orientacyjną kwotę 500 mln EUR, aby udzielać kontrgwarancji na część umów zakupu energii elektrycznej zawieranych przez przedsiębiorstwa w celu długoterminowego zakupu energii elektrycznej. Zgodnie z podejściem, na którym opiera się struktura rynku energii elektrycznej, Komisja będzie współpracować z EBI w celu propagowania PPA, w tym transgranicznych PPA, w sposób neutralny pod względem technologicznym; - przekazać państwom członkowskim wytyczne dotyczące opracowywania efektywnych kontraktów różnicowych, w tym ich łączenia z umowami PPA; - przyjmie nowe przepisy wspierające dalszy rozwój europejskich rynków terminowych i zwiększających możliwości zabezpieczenia.

³⁵ Do 2024 r. w UE podpisano umowy na łączną zakontraktowaną zdolność na poziomie 48,4 GW (źródło: [RE-Source](#)).

³⁶ Takich jak zdolność kredytowa, złożoność umowy i dostępność zabezpieczeń. [Komercyjne PPA](#); Baringa dla EBI, 2022.

Termin	Usuwanie barier regulacyjnych powinno rozpocząć się natychmiast. II kw. 2025 r.: w koordynacji z EBI Do IV kw. 2025 r.: wytyczne dla państw członkowskich dotyczące opracowywania kontraktów różnicowych
Wpływ	Większa stabilność cen dla nabywców dzięki wsparciu europejskich przedsiębiorstw w zarządzaniu zmiennością kosztów energii i udostępnieniu im lepszych możliwości pod względem zabezpieczeń w wymiarze transgranicznym. Ponadto umowy długoterminowe zapewnią producentom energii odnawialnej dochód gwarantowany niezbędny do obniżenia kosztu kapitału, co przyczyni się do odciążenia konsumentów i podatników ³⁷ .

b) Skrócenie czasu wydawania pozwoleń na nową infrastrukturę zasilania czystą energią i infrastrukturę energetyczną

Wytwarzanie **energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych** stanowi dziś **najtańszy** ³⁸sposób wytwarzania nowej energii³⁹. Czas realizacji nowych projektów może jednak wynosić do 7–10 lat w przypadku projektów dotyczących energii wiatrowej, do 8–10 lat w przypadku projektów dotyczących sieci dystrybucyjnych⁴⁰, a czasami nawet do 17 lat w przypadku projektów dotyczących sieci przesyłowych⁴¹. Poważnie utrudnia to wprowadzenie energii odnawialnej na masową skalę i może mieć wpływ na ekonomiczny model projektów.

Na wszystkich szczeblach – unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym –organy władzy muszą dolożyć istotnych starań, aby przyspieszyć procedury wydawania pozwoleń na projekty dotyczące sieci, magazynowania i czystej energii, zgodnie ze sprawozdaniem Draghiego. Dotyczy to między innymi wydawania pozwoleń na budowę infrastruktury mogącej zapewnić elastyczność systemu elektroenergetycznego, na przykład punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Komisja wzywa **państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia** niedawno przyjętych ram prawnych dotyczących wydawania pozwoleń na projekty w zakresie czystej energii⁴². **Wpływ ostatnich reform związanych z wydawaniem pozwoleń można już zaobserwować** w państwach członkowskich, które w szerokim zakresie stosują rozporządzenie nadzwyczajne. Na przykład w wyniku wprowadzenia szybszego wydawania pozwoleń w czasie kryzysu energetycznego w Niemczech od 2022 r. **liczba pozwoleń na nowe projekty w zakresie lądowej energii wiatrowej wzrosła ponad trzykrotnie, dzięki czemu liczba instalacji wzrosła o 48 % w ciągu jednego roku** (2023 r.)⁴³, a od II kwartału 2023 r. **zatwierdzono około 3 300 km sieci przesyłowych, co pozwoliło zaoszczędzić od 12 miesięcy do trzech lat, jeśli chodzi o skrócenie czasu wydawania zezwoleń.**

³⁷ [Phased European Union electricity market reform \[Etapowa reforma rynku energii elektrycznej w Unii Europejskiej\]](#); Bruegel, marzec 2023 r.

³⁸ [Renewable power generation costs in 2023 \[Koszty wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w 2023 r.\]](#); IRENA, wrzesień 2024 r.

³⁹ Poza usprawnieniem wydawania pozwoleń do obniżenia kosztów projektów energetycznych przyczyniają się także inne czynniki, takie jak zapewnienie dostępu do konkurencyjnych warunków finansowania, odpornego łańcucha dostaw o wystarczających krajowych zdolnościach produkcyjnych i wykwalifikowanej siły roboczej oraz rozwoju technologicznego.

⁴⁰ [Guidance on EU permitting-related provisions on grid and renewable energy projects \[Wytyczne w sprawie przepisów UE dotyczących pozwoleń na projekty związane z siecią i energią odnawialną\]](#), organizacja OSD UE, styczeń 2025 r.

⁴¹ Projekt linii napowietrznej [Uckermark](#) (115-km, 380 kV) (zob. [S&P](#)).

⁴² [Dyrektywa w sprawie energii odnawialnej; rozporządzenie TEN-E; dyrektywa w sprawie rynków gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru.](#)

⁴³ 15,2 GW w 2024 r. ([EE-Statistik Auswertung Januar 2025](#)). Zob. również [Reuters](#).

Ponadto w trakcie procesów wydawania pozwoleń na inwestycje w czystą energię, magazynowanie i sieci energetyczne wiele czasu poświęca się przeprowadzeniu ocen oddziaływania na środowisko. **Należy dokonać ukierunkowanych aktualizacji ram prawnych regulujących przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko**, aby znacznie uprościć i skrócić procedury wydawania pozwoleń na takie projekty, przy jednoczesnym **zachowaniu zabezpieczeń środowiskowych i zapewnieniu ochrony zdrowia ludzkiego**. **Krótsze terminy wydawania pozwoleń na infrastrukturę energetyczną na szczeblu krajowym** mają również kluczowe znaczenie dla obniżenia kosztów energii. Mogą się do tego przyczynić takie środki jak stosowanie dorozumianego zatwierdzania niektórych decyzji administracyjnych w procesie wydawania pozwoleń, jeżeli zasada taka istnieje w krajowym systemie prawnym, oraz udostępnienie punktów kompleksowej obsługi dla promotorów projektów.

W sprawozdaniu Dragiego stwierdzono również, że należy położyć większy nacisk na cyfryzację krajowych procesów wydawania pozwoleń w całej UE oraz na rozwiązanie problemu braku zasobów, z którym borykają się organy wydające pozwolenia. **Proces wydawania pozwoleń oraz dane środowiskowe i geologiczne potrzebne do inwestycji w czystą energię wymagają cyfryzacji**. **Ponadto bardziej szczegółowe dane** na temat potencjału zasobów energii wiatrowej i słonecznej w całej UE pomogą państwom członkowskim w określeniu obszarów niezbędnych do osiągnięcia ich celów krajowych, a także w wyznaczeniu **obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych**, jak przewidziano w dyrektywie w sprawie energii odnawialnej. **Usprawnione wydawanie pozwoleń będzie dotyczyć również hybrydowych projektów energetycznych** łączących kilka różnych technologii, takich jak wytwarzanie i magazynowanie energii ze źródeł odnawialnych, z wykorzystaniem tego samego punktu przyłączenia do sieci. Komisja oceni także możliwość usprawnienia obecnych praktyk związanych z wydawaniem pozwoleń i licencjonowaniem w odniesieniu do wdrażania nowych technologii energii jądrowej, takich jak **małe reaktory modułowe (SMR)**.

Zadanie	Skrócenie czasu wydawania pozwoleń na przyspieszoną transformację energetyczną
Sposób realizacji	Państwa członkowskie powinny: - przyspieszyć procedury wydawania pozwoleń i procedury regulacyjne przez szybką transpozycję przepisów i ich szybkie wdrożenie; - wzmocnić krajowe organy wydające pozwolenia, w tym za pomocą środków publicznych i wystarczającej dostępności zasobów ludzkich, oraz zbadać jednolite podejścia do cyfryzacji w odniesieniu do wydawania pozwoleń i sprawozdań z ocen oddziaływania na środowisko. Komisja wesprze państwa członkowskie w następujący sposób: - opracuje specjalne wytyczne dotyczące innowacyjnych form wdrażania odnawialnych źródeł energii⁴⁴ oraz specjalnych obszarów rozwoju sieci i magazynowania; - zapewni specjalne wsparcie wdrożeniowe przez rozszerzenie planu wdrażania Accele-RES oraz, między innymi, pełne wykorzystanie potencjału grupy ekspertów ds. wydawania pozwoleń i wspólnego działania (CA-RES)⁴⁵; działania te uzupełni dialog na temat wdrażania w celu określenia utrzymujących się przeszkód w wydawaniu pozwoleń i możliwych dalszych działań; - wzmocni wymianę najlepszych praktyk oraz identyfikowanie barier i rozwiązań za pośrednictwem sieci i grup ekspertów działających w ramach organów krajowych właściwych w zakresie wydawania pozwoleń i dialogu z zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; - unowocześni internetowe narzędzie zawierające wytyczne dotyczące wydawania pozwoleń dla państw członkowskich;⁴⁶ - zapewni wsparcie w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego (TSI)⁴⁷ przez szerzenie wiedzy na temat zaproszenia do składania wniosków na 2025 r. wśród państw członkowskich oraz uruchomienie nowej inicjatywy przewodniej TSI w 2026 r. Komisja zamierza: - przedstawić wnioski ustawodawcze mające na celu przyspieszenie wydawania pozwoleń dotyczących sieci, magazynowania i odnawialnych źródeł energii, w tym usprawnienie przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko i skrócenie terminów wydawania pozwoleń w ramach pakietu dotyczącego europejskich sieci energetycznych; - ocenić usprawnienie praktyk w zakresie licencjonowania nowych technologii energii jądrowej i opublikować komunikat w sprawie małych reaktorów modułowych.

⁴⁴ Takich jak agrowoltaika, fotowoltaika zintegrowana z budynkiem (BIPV) i balkonowe systemy słoneczne.

⁴⁵ Wspólne działanie dotyczące dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii (<https://www.ca-res.eu/>).

⁴⁶ [Narzędzie zawierające pytania i odpowiedzi na temat dyrektywy w sprawie energii odnawialnej](#)

⁴⁷ [Rozporządzenie \(UE\) 2021/240 ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego.](#)

Termin	Najszybciej, jak to możliwe: dostosowanie krajowych systemów wydawania pozwoleń. Półowa 2025 r.: - publikacja nowych, bardziej szczegółowych danych na temat potencjału morskiej energii wiatrowej i energii fotowoltaicznej w Laboratorium Geografii Energetycznej i Przemysłowej (kwiecień 2025 r.); - wytyczne dotyczące innowacyjnych form wdrażania odnawialnych źródeł energii oraz obszarów przyspieszonego rozwoju sieci i magazynowania; - wsparcie wdrożeniowe. Wraz z pakietem dotyczącym sieci: wnioski ustawodawcze dotyczące przyspieszenia procesów wydawania pozwoleń na projekty dotyczące sieci, magazynowania i energii odnawialnej. 2026 r.: zaproszenie do składania wniosków w ramach nowej inicjatywy przewodniej TSI; komunikat w sprawie małych reaktorów modułowych.
Wpływ	Wdrożenie obowiązujących przepisów UE przez państwa członkowskie i wprowadzenie nowych środków może doprowadzić do skrócenia czasu trwania procedur wydawania pozwoleń do mniej niż sześciu miesięcy w przypadku prostszych projektów, takich jak rozbudowa źródła energii na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, i do 12 miesięcy na pozostałych obszarach; do poniżej 12 miesięcy lub dwóch lat w przypadku projektów dotyczących energii odnawialnej (na obszarach przyspieszonego rozwoju lub poza nimi); oraz w przypadku projektów złożonych, takich jak projekty związane z morską energią wiatrową – do poniżej dwóch lat na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych i trzech lat poza tymi obszarami. Ponadto wzmocnienie ram prawnych pozwoli wyeliminować istniejące luki.

c) Sieci i połączenia międzysystemowe jako czynniki umożliwiające transformację energetyczną i dekarbonizację przemysłu

Wydajna sieć zapewnia przepływ energii z miejsca jej wytworzenia do miejsca, w którym jest ona potrzebna. Umożliwia ograniczenie epizodów gwałtownych skoków cen i gwarantuje wszystkim korzyści w postaci zapewnienia energii po najniższych kosztach. Należy zatem zadbać o wzajemne połączenia między obszarami o wysokim potencjale w zakresie dostępności czystej energii i europejskimi regionami o wysokim zapotrzebowaniu na energię, aby można było dostarczać przystępną cenowo energię tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna.

Na inwestycje w sieci elektroenergetyczne w ciągu obecnego dziesięciolecia należy przeznaczyć środki w wysokości 584 mld EUR^{48,49}. **Zapotrzebowaniu na infrastrukturę transgraniczną często nie odpowiadają konkretne projekty**, co prowadzi do nadmiernych rozbieżności między cenami w niektórych regionach, jak zaobserwowano ostatnio na przykład w Europie Południowo-Wschodniej. Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) stwierdza, że kwestia **brakujących transgranicznych zdolności przesyłowych na poziomie 32 GW potrzebnych do 2030 r. pozostaje nierozwiązana**⁵⁰.

⁴⁸ [Unijny plan działania na rzecz sieci](#) (COM(2023) 757 final).

⁴⁹ [Redispatch and Congestion Management \[Redysponowanie i zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi\]](#); Wspólne Centrum Badawcze, maj 2024 r.

⁵⁰ [Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system \[Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej w celu wspierania konkurencyjnego i zrównoważonego systemu energetycznego\]](#); ACER, grudzień 2024 r.

Duże projekty infrastrukturalne o znaczeniu regionalnym lub ogólnounijnym napotykają wyzwania związane z rosnącymi kosztami projektów⁵¹ oraz sprawiedliwym podziałem kosztów i korzyści⁵². Cztery przykłady sztandarowych projektów związanych ze wspomnianymi brakującymi powiązaniem:

- utworzenie zintegrowanej sieci morskiej na morzach północnych;
- dalsze wzmacnianie fizycznej integracji państw bałtyckich z Europą Środkową i Północną w następstwie synchronizacji ich sieci oraz zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury transgranicznej w regionie Morza Bałtyckiego;
- zwiększenie poziomu połączeń międzysystemowych Półwyspu Iberyjskiego z resztą Europy;
- zwiększenie połączeń międzysystemowych i pogłębienie integracji rynkowej między Europą Południowo-Wschodnią a Środkową.

Korzyści płynące z tych **projektów sztandarowych** będą wykraczać poza państwa członkowskie, w których są one realizowane. W związku z tym urzeczywistnienie unii energetycznej możliwe jest jedynie dzięki opracowywaniu nowych projektów oraz przyspieszeniu i ukończeniu tych, których realizacja jest już w toku. Biorąc pod uwagę skalę i wpływ tych projektów, **UE musi w dalszym ciągu zapewniać wystarczające środki finansowe**, aby przyczynić się do ukończenia budowy połączeń wzajemnych w ramach unii energetycznej zarówno na szczeblu transgranicznym, jak i krajowym. Inwestycje służące osiągnięciu celów UE w zakresie dekarbonizacji i usuwanie barier dla stworzenia unii energetycznej są dla Europy szansą na obniżenie cen energii, zwiększenie swojego bezpieczeństwa energetycznego i objęcie wiodącej roli w dziedzinie czystych technologii⁵³. Ponadto w komunikacie pt. „Droga ku następny wieloletnim ramom finansowym”⁵⁴ uznano, że musimy zadbać o to, by budżet UE wspierał europejskie dobra publiczne, zwłaszcza projekty transgraniczne.

Jednocześnie należy efektywnie wykorzystywać istniejącą infrastrukturę. Na przykład na potrzeby transgranicznego handlu energią elektryczną należy udostępnić co najmniej 70 % zdolności połączeń wzajemnych, ale większość państw członkowskich jest nadal daleka od osiągnięcia tego celu⁵⁵.

Na szczeblu krajowym **liczba wniosków o przyłączenie do sieci dystrybucyjnych gwałtownie rośnie** w całej Europie i powoduje długie kolejki, spowalnia wdrażanie odnawialnych źródeł energii, elektryfikację i tworzenie klastrów przemysłowych oraz utrudnia inwestycje. Oprócz sieci energii elektrycznej konieczne są **nowe sieci wodorowe, węglowe i ciepłownicze**.

⁵¹ Wzrost kosztów projektu Celtic Interconnector z 930 mln EUR do 1 482 mln EUR ([CRE](#)), wzrost kosztów projektu w Zatoce Biskajskiej z 1 750 mln EUR do 2 600 mln EUR ([CRE](#)). Według doniesień koszty projektu Princess Elisabeth wzrosły z 2,2 mld EUR do 7–8 mld EUR (Brussels Times: [1](#) i [2](#)).

⁵² W 2024 r. zaniechano [wykonania połączenia wzajemnego między Szwecją a Niemcami](#) (zob. [FT](#)) z powodu rozbieżności w poziomie dystrybucji nadwyżek wśród konsumentów.

⁵³ „Droga ku następny wieloletnim ramom finansowym” (COM(2025) 46 final, s. 5 i 8).

⁵⁴ [Rejestr dokumentów Komisji](#) (COM(2025)46).

⁵⁵ W 2023 r. wielu OSP na obszarach o bardzo dużej gęstości sieci elektroenergetycznej UE udostępniało średnio 20–50 % fizycznej zdolności niektórych elementów sieci. Tym samym cel dotyczący osiągnięcia 70 % jest odległy. [Cross-zonal capacities and the 70 % margin available for cross-zonal electricity trade \[Międzyobszarowe zdolności przesyłowe i marginesy 70 % dostępny na potrzeby międzystrefowego obrotu energią elektryczną\]](#); ACER, lipiec 2023 r.

Zadanie	Przyspieszenie rozbudowy, modernizacji i cyfryzacji sieci
Sposób realizacji	W oparciu o działania przewidziane w unijnym planie działania na rzecz sieci przyjętym w 2023 r. Komisja przedstawi pakiet dotyczący europejskich sieci energetycznych, który obejmuje wnioski ustawodawcze i środki nieustawodawcze mające na celu m.in. uproszczenie transeuropejskich sieci energetycznych (rozporządzenie TEN-E), zapewnienie zintegrowanego planowania i realizacji projektów w wymiarze transgranicznym, zwłaszcza dotyczących połączeń wzajemnych, usprawnienie wydawania pozwoleń, ulepszenie planowania sieci dystrybucyjnej, pobudzenie cyfryzacji i innowacji, a także lepsze uwidocznienie potrzeb w zakresie dostaw dla sektora produkcji. Komisja zastosuje ogólne podejście do planowania, uwzględniające zarówno interesy regionalne, jak i unijne, oraz opracuje skuteczny mechanizm podziału kosztów (np. w przypadku projektów transgranicznych) w celu optymalizacji systemu energetycznego. EBI wprowadzi również „pakiet dotyczący produkcji elementów sieci energetycznych” na orientacyjną kwotę co najmniej 1,5 mld EUR, inspirowany pakietem na rzecz energii wiatrowej i adresowany do europejskiego łańcucha dostaw, aby zapewnić kontrgwarancje producentom elementów sieci.
Termin	Pakiet dotyczący europejskich sieci energetycznych ma zostać przedstawiony do I kwartału 2026 r.
Wpływ	Inwestowanie 2 mld EUR rocznie w sieci transgraniczne przynosi obywatelom roczne korzyści w wysokości 5 mld EUR⁵⁶. Inwestycje wyprzedzające, doskonałość pod względem wydajności zasobów i elastyczność przyjazna dla sieci mogą zmniejszyć konieczność inwestycji w sieci dystrybucyjne o 12 mld EUR rocznie⁵⁷, co stanowi 18 % łącznych środków potrzebnych na inwestycje⁵⁸. Priorytetowe traktowanie regionalnych lub unijnych korzyści w planach krajowych ogranicza niedociągnięcia i zbędne koszty ponoszone przez konsumentów. Wdrażanie technologii usprawniających sieć nie jest powszechną praktyką, chociaż technologie te mogłyby zwiększyć przepustowość sieci o 20–40 % do 2040 r. i umożliwić oszczędności kosztów rozbudowy sieci konwencjonalnej nawet rzędu 35 %⁵⁹.

d) Zwiększenie elastyczności

Większa elastyczność systemu, na przykład w zakresie **magazynowania i odpowiedzi odbioru**, pomaga w zarządzaniu brakiem równowagi między popytem a podażą, ponieważ zachęca odbiorców do korzystania z energii elektrycznej w okresach większej dostępności energii elektrycznej lub niższego zapotrzebowania, a tym samym niższych cen energii elektrycznej. Umożliwia to ograniczenie **skoków cen i występowania okresów obowiązywania cen ujemnych**, ponieważ ogranicza zmienność cen energii elektrycznej i ogólnie przyczynia się do ich obniżenia i utrzymania na stabilnym poziomie. Popyt na energię elektryczną, w tym ze strony nowych flot wykorzystywanych w ramach elektromobilności, może odegrać pewną rolę w świadczeniu usług w zakresie elastyczności.

⁵⁶ [System needs study \[Badanie potrzeb w zakresie systemu\]](#); ENTSO-E, maj 2023 r. Zdolność wynosząca 64 GW obejmuje państwa peryferyjne niebędące członkami UE.

⁵⁷ [The role of electricity distribution systems in assessing flexibility needs \[Rola systemów dystrybucji energii elektrycznej w ocenie potrzeb w zakresie elastyczności\]](#); Wspólne Centrum Badawcze, 2024 r.

⁵⁸ [Grids for Speed \[Sieci w służbie prędkości\]](#); Eurelectric, maj 2024 r.

⁵⁹ Ponadto stosowanie takich technologii jak czujniki meteorologiczne może przyczynić się do poprawy pracy systemu elektroenergetycznego.

W wielu państwach członkowskich wykorzystywanie odpowiedzi odbioru i magazynowania energii jest utrudnione⁶⁰ ze względu na ograniczony dostęp do rynków hurtowych lub możliwości uczestnictwa w świadczeniu usług pomocniczych i usług zarządzania ograniczeniami przesyłowymi. W 10 państwach członkowskich nie istnieją odpowiednio zdefiniowane ramy prawne regulujące działalność koncentratorów, co uniemożliwia im uczestnictwo w świadczeniu tych usług, mogących przynieść korzyści konsumentom. W 10 państwach członkowskich dostęp do **inteligentnych systemów pomiarowych** (dostarczających informacji na temat zużycia energii w czasie rzeczywistym) ma mniej niż 30 % gospodarstw domowych. Należy przyspieszyć ich wdrażanie⁶¹. Niektórzy odbiorcy przemysłowi mogą znacząco przyczynić się do zwiększenia elastyczności sieci, zmieniając strukturę zużycia energii tak, aby korzystać z niej w okresach niskiego zapotrzebowania, co pozwoli im oszczędzić koszty, a zarazem umożliwi zwiększenie stabilności systemu.

Zadanie	Zwiększenie elastyczności systemu przez wdrożenie magazynowania energii i odpowiedzi odbioru
Sposób realizacji	Państwa członkowskie muszą: - szybko wdrożyć przepisy UE dotyczące dostępu do rynku uczestników oferujących usługi magazynowania i mechanizmy odpowiedzi odbioru oraz usunąć bariery krajowe w tym zakresie. Komisja zamierza: - sprecyzować wymogi dotyczące pomocy państwa w odniesieniu do programów elastyczności niezwiązanej z paliwami kopalnymi w nowych ramach pomocy państwa, co ułatwi państwom członkowskim opracowanie mechanizmów wsparcia, aby zachęcić konsumentów do wykorzystywania elastyczności w ramach systemu; - przyjąć nowe przepisy dotyczące odpowiedzi odbioru, aby umożliwić konsumentom czerpanie pełnych korzyści finansowych z elastyczności. Przepisy te zlikwidują pozostałe bariery utrudniające wykorzystywanie odpowiedzi odbioru i usług magazynowania na wewnętrznym rynku energii elektrycznej; - zwrócić się do państw członkowskich o przedstawienie opinii na temat instrumentu czystej elastyczności opartego na PPA i na temat zobowiązania przemysłu do korzystania z czystej energii elektrycznej, a jednocześnie zaprojektować go w taki sposób, aby wystarczająco ograniczyć ryzyko zakłóceń konkurencji i ryzyko prześcigania się w udzielaniu dotacji na jednolitym rynku, zgodnie z wymogami zasad pomocy państwa.
Termin	Państwa członkowskie powinny niezwłocznie usunąć bariery krajowe. Zmienione ramy Komisji zgodnie z zasadami pomocy państwa do II kwartału 2025 r.; nowe przepisy dotyczące odpowiedzi odbioru do I kwartału 2026 r.
Wpływ	Pełna realizacja systemu elektroenergetycznego opartego na integracji rynku, wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych i elastycznych zdolnościach wytwórczych

⁶⁰ [Demand response and other DER: what barriers are holding them back \[Odpowiedź odbioru i inne DER: jakie bariery utrudniają ich stosowanie\]](#); ACER, luty 2024 r.

⁶¹ [2024 Market Monitoring Report on Energy Retail and Consumer Protection \[Sprawozdanie z monitorowania rynku w zakresie detalicznej sprzedaży energii i ochrony konsumentów energii z 2024 r.\]](#); ACER i CEER, wrzesień 2024 r.

może doprowadzić do **obniżenia hurtowych cen energii elektrycznej w UE średnio o 40 %**⁶². Większa elastyczność może przynieść wymierne oszczędności kosztów, przy czym z szacunków przemysłu wynika, że **kwota wynikająca z uniknięcia wytwarzania energii w okresach szczytowego zapotrzebowania to 2,7 mld EUR do roku 2030**⁶³.

Elastyczność popytu należy również promować na rynku detalicznym przez zaoferowanie niższych cen dla gałęzi przemysłu i konsumentów, którzy dobrowolnie przystąpią do działań na rzecz integracji systemu energetycznego.

Zadanie	Wytyczne dotyczące promowania wynagrodzenia za elastyczność w umowach detalicznych
Sposób realizacji	Komisja zamierza: - opracować wytyczne dotyczące promowania wynagrodzenia za elastyczność w umowach detalicznych; - przedstawić szereg znormalizowanych, zgodnych z zasadami rynkowymi systemów dostosowanych do różnych potrzeb przemysłowych i innych potrzeb konsumentów, w oparciu o systemy, które istnieją już w niektórych państwach członkowskich.
Termin	IV kw. 2025 r.
Wpływ	Sprawiedliwe wynagradzanie konsumentów w umowach detalicznych za zapewnianą przez nich elastyczność może pozwolić im na obniżenie ponoszonych kosztów energii elektrycznej nawet o 12–42 % ^{64,65} , a płynące z tego korzyści pod względem elastyczności i integracji systemu mogą sięgnąć kwoty 10–29 mld EUR ^{66,67} .

Działanie 3: Zapewnienie dobrze funkcjonujących rynków gazu

Cena importowanego gazu ziemnego ma bezpośredni wpływ na ceny energii elektrycznej i zwiększa niestabilność rynku. Ceny hurtowe gazu w UE nie powróciły w pełni do poziomu sprzed kryzysu i przewyższają ceny obowiązujące w USA średnio niemal pięciokrotnie, przy czym przed kryzysem były od nich dwu- lub trzykrotnie wyższe⁶⁸. Ta różnica w poziomie cen wpływa na konkurencyjność europejskiego przemysłu.

⁶² [Energy and climate transition: How to strengthen the EU's competitiveness \[Transformacja w dziedzinie energii i klimatu: jak wzmocnić konkurencyjność UE\]](#), Business Europe, lipiec 2024 r.

⁶³ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU \[Elastyczność po stronie popytu: kwantyfikacja korzyści w UE\]](#), DNV for smartEn, wrzesień 2022 r.

⁶⁴ [Sprawozdanie z monitorowania rynku z 2024 r. dotyczące sprzedaży detalicznej energii i ochrony konsumentów](#); ACER-CEER, wrzesień 2024 r. (studium przypadku dotyczącego Szwecji).

⁶⁵ Większość gospodarstw domowych inwestujących rocznie od 50 do 145 EUR w systemy zarządzania energią w domu (HEMS), które wykorzystują elastyczne systemy energetyczne (takie jak pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, instalacja fotowoltaiczna z akumulatorami lub pojazdy elektryczne), zyskałyby oszczędności dzięki ograniczeniu kosztów. [Dodging the electricity price hike: Can demand-side flexibility compensate for spot price increases for households in Germany? \[Uniknąć wzrostu cen energii elektrycznej: czy elastyczność po stronie popytu może zrekompensować wzrost cen kasowych dla gospodarstw domowych w Niemczech?\]](#); Stute i in. (Instytut Badawczy Fraunhofer), luty 2024 r.

⁶⁶ [Energy efficiency 2.0 – Engineering the future energy system \[Efektywność energetyczna 2.0 – inżynieria przyszłego systemu energetycznego\]](#); Danfoss Impact, wydanie nr 4, 2023.

⁶⁷ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU \[Elastyczność po stronie popytu: kwantyfikacja korzyści w UE\]](#); DNV for smartEn, wrzesień 2022 r.

⁶⁸ [Decarbonising for competitiveness: four ways to reduce European energy prices \[Dekarbonizacja na rzecz konkurencyjności: cztery sposoby obniżenia europejskich cen energii\]](#); Bruegel, grudzień 2024 r.

Mając na uwadze znaczenie rynków gazu dla naszej gospodarki, zapewnienie optymalnego funkcjonowania tych rynków nabiera ogromnej wagi. Aby zapobiec manipulacjom na rynku i wyeliminować wszelkie możliwe luki prawne związane z brakiem przejrzystości, asymetrią informacji i ryzykiem koncentracji rynku, należy zadbać o pełny nadzór regulacyjny i ścisłą współpracę między organami regulacyjnymi ds. energii i finansów. W związku z tym na początku bieżącego miesiąca Komisja powołała grupę zadaniową ds. rynków gazu, która ma dokonać kompleksowej kontroli unijnych rynków gazu ziemnego oraz, w razie potrzeby, podjąć działania, aby zapewnić ich optymalne funkcjonowanie i zapobiec praktykom handlowym zakłócającym ustalanie cen rynkowych, w oparciu o wnioski wyciągnięte z kryzysu energetycznego.

Aby móc szybko reagować na niezgodne z prawem praktyki na rynkach gazu, organy regulacyjne ds. energii i finansów powinny dysponować skutecznymi narzędziami do monitorowania rozwoju sytuacji na rynku, wykrywania i ścigania wszelkich potencjalnych przypadków nadużyć (tj. manipulacji na rynku i wykorzystywania informacji poufnych). Należy zacieśnić współpracę w zakresie egzekwowania przepisów i wymiany danych między krajowymi organami regulacyjnymi ds. energii i finansów oraz między ACER a ESMA i nadać jej nowy wymiar. Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby organy regulacyjne posiadały wszelkie niezbędne uprawnienia do ścigania i karania nadużyć na rynku, oraz wyposażać je w zasoby umożliwiające priorytetowe traktowanie badania takich przypadków. Ponadto ACER powinna w pełni wykorzystywać swoje nowe transgraniczne uprawnienia dochodzeniowe, aby wspierać krajowe organy regulacji energetyki.

Zadanie	Zapewnienie dobrze funkcjonujących rynków gazu
Sposób realizacji	Na początku bieżącego miesiąca Komisja powołała grupę zadaniową ds. rynków gazu , która ma dokonać kompleksowej kontroli unijnych rynków gazu ziemnego oraz, w razie potrzeby, podjąć działania, aby zapewnić ich optymalne funkcjonowanie i zapobiec praktykom handlowym zakłócającym ustalanie cen rynkowych, w oparciu o wnioski wyciągnięte z kryzysu energetycznego. Komisja rozpocznie szeroko zakrojone konsultacje z zainteresowanymi stronami, aby ocenić potrzebę dokonania dalszych zmian przepisów w celu zapewnienia pełnego i sprawnego nadzoru regulacyjnego, dostosowania i wzmocnienia przepisów dotyczących rynku energii i rynków finansowych (MiFID/REMIT) oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw zajmujących się obrotem na rynkach finansowych energii (pojedyncza sprawozdawczość). Konsultacje te będą obejmować różne aspekty struktury regulacyjnej ⁶⁹ , wspólne podejście organów regulacyjnych ds. energii i finansów do kwestii nadzoru oraz utworzenie wspólnej zharmonizowanej bazy danych wszystkich istotnych danych rynkowych, do której pełny dostęp zyskają wszystkie organy regulacyjne. Konsultacje obejmą również niektóre aspekty funkcjonowania rynków kasowych, takie jak stosowanie wymogów podobnych do tych zawartych w zbiorze przepisów finansowych w odniesieniu do giełd energii umożliwiających zawieranie transakcji na rynku kasowym.
Termin	Prace grupy zadaniowej ds. rynku gazu zakończą się do IV kwartału 2025 r.
Wpływ	Zmiany umów na import gazu z indeksacji do cen ropy naftowej na indeksację do cen

Należy zauważyć, że Stany Zjednoczone wydobywają znaczne ilości gazu ziemnego na szczelbu krajowym, a w związku z tym można oczekiwać, że obowiązujące tam ceny hurtowe gazu będą nieco niższe niż w UE.

⁶⁹ W tym parametry regulujące stosowanie tzw. wyłączenia dotyczącego działalności dodatkowej, zasady dotyczące automatycznych mechanizmów zawieszania obrotu i limitów pozycji, wymogi mające zastosowanie do systemów obrotu i uczestników rynku, a także niektóre aspekty funkcjonowania rynków kasowych (np. stosowanie wymogów podobnych do tych zawartych w zbiorze przepisów finansowych w odniesieniu do giełd energii umożliwiających zawieranie transakcji na rynku kasowym).

rynkowych gazu pozwoliły UE zaoszczędzić już około 67 mld EUR w ciągu ostatniego dziesięciolecia⁷⁰. Integracja unijnego rynku gazu przynosi korzyści netto pod względem konwergencji cen i przejrzystości⁷¹. Grupa zadaniowa ds. rynku gazu skupi się na zapewnieniu właściwego funkcjonowania rynków gazu i kształtowania obowiązujących na nich cen w oparciu o dynamikę rynku.

W miarę możliwości należy zbadać alternatywne rozwiązania względem importu gazu ziemnego, w szczególności w drodze elektryfikacji lub zwiększenia produkcji biogazu i biometanu zgodnie z planem REPowerEU. Agregacja zapotrzebowania i wspólne zakupy mogą odegrać istotną rolę w przyspieszeniu tworzenia rynku źródeł energii i materiałów potrzebnych do produkcji czystej energii. Dzięki agregacji zapotrzebowania i przyjęciu strategii wspólnych zakupów zgodnie z regułami konkurencji nabywcy z UE mogą wykorzystać swoją zbiorową pozycję gospodarczą, wzmocnić swoją pozycję negocjacyjną i negocjować lepsze warunki z dostawcami. Podejście takie przyjęła również Japonia, która od dawna prowadzi politykę wspierania inwestycji w infrastrukturę eksportową w krajach produkujących skroplony gaz ziemny (LNG). Aby wykorzystać wspólną siłę nabywczą UE, należy zbadać możliwości zawierania umów opartych na długoterminowych zobowiązaniach z myślą o zwiększeniu stabilności cen, na przykład poprzez pozyskanie praw do skraplania gazu lub zapewnienie opcji zakupu. Mając na uwadze konkurencyjność UE, względy geopolityczne i cele klimatyczne, UE lub państwa członkowskie mogłyby również wesprzeć importerów z UE w bezpośrednim inwestowaniu w infrastrukturę eksportową za granicą, udzielając preferencyjnych pożyczek inwestorom prywatnym.

Ponadto poprawa koordynacji między państwami członkowskimi i uelastycznienie trajektorii napełniania mogą, przy wsparciu Komisji, przyczynić się do odciążenia systemu i uniknięcia zakłóceń na rynku związanych z uzupełnianiem zapasów gazu, umożliwiając ich uzupełnianie na lepszych warunkach zakupu oraz wspierając bezpieczeństwo dostaw.

Zadanie	Wykorzystanie siły nabywczej UE w celu lepszego zarządzania importowanym gazem ziemnym
Sposób realizacji	Komisja zamierza: - natychmiast nawiązać współpracę z rzetelnymi dostawcami LNG w celu określenia dodatkowego, konkurencyjnego pod względem kosztów importu w ramach istniejących i przyszłych projektów eksportu LNG; - zaproponować m.in. agregację zapotrzebowania dla przedsiębiorstw z UE zawierających umowy o produkcję na zlecenie w zakładach LNG na całym świecie oraz umowy dotyczące opcji dostawy LNG z zaufanymi producentami LNG; - zbadać możliwości wykraczające poza agregację zapotrzebowania i przyjrzeć się innym podejściom (np. modelowi japońskiemu).
Termin	I–II kwartał 2025 r.
Wpływ	Dzięki zaoferowaniu nabywcom z UE lepszych możliwości w zakresie zabezpieczenia dostaw LNG w ramach umów długoterminowych można ochronić ich przed zmiennością cen oraz zapewnić im dostęp do niższych cen, ograniczając je tym samym

⁷⁰ [Despite short-term pain, the EU's liberalised gas markets have brought long-term financial gains \[Pomimo krótkoterminowych trudności zliberalizowane rynki gazu w UE przyniosły długoterminowe korzyści finansowe\]](#); MAE, 2021.

⁷¹ [European natural gas markets: taking stock and looking forward \[Europejskie rynki gazu ziemnego: podsumowanie i perspektywy na przyszłość\]](#); Chyong, marzec 2019 r.

do poziomów odnotowywanych na rynkach światowych. Ochrona nabywców z UE przed zmiennością cen paliw kopalnych może doprowadzić do znacznego **obniżenia cen detalicznych w perspektywie krótkoterminowej**.

Działanie 4: Efektywność energetyczna jako sposób na osiągnięcie oszczędności energii

Efektywność energetyczna ma kluczowe znaczenie dla przystępnej cenowo energii w przemyśle i gospodarstwach domowych oraz dla konkurencyjności przemysłu. Ogranicza wpływ wysokich, niestabilnych cen energii na rachunki konsumentów. Od 2000 r. zużycie energii w przemyśle UE spadło o około 20 %, choć produkcja przemysłowa wzrosła. Aby sprostać wyzwaniom stojącym przed UE, należy wykorzystać rozwiązania umożliwiające osiągnięcie efektywności energetycznej. Wsparcie jednolitego rynku usług w zakresie efektywności energetycznej pozwoli udostępnić Europejczykom usługi, które mogą przyczynić się do obniżenia ich rachunków za energię, zapewniając optymalne koszty, w szczególności w przypadku rachunków wymagających poniesienia wysokich kosztów z wyprzedzeniem⁷². Dzięki wzmocnieniu rynku dostawców usług efektywności energetycznej więcej przedsiębiorstw może uzyskać porady dotyczące stosowania efektywnych rozwiązań, na przykład w zakresie ponownego wykorzystania ciepła technologicznego.

Zadanie	Rynek efektywności energetycznej o wymiarze europejskim
Sposób realizacji	Za pośrednictwem europejskiej koalicji na rzecz finansowania efektywności energetycznej Komisja zwiększy dostęp do kapitału i zapewni zachęty finansowe w celu wsparcia podmiotów rynkowych, które udostępniają rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej na rzecz przedsiębiorstw. Komisja zbadá sposoby dalszego wspierania programu grupy EBI na rzecz efektywności energetycznej w MŚP, który ma na celu zwiększenie konkurencyjności europejskich MŚP, promowanie przyjmowania energooszczędnych rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii oraz budowanie odporności na zmianę klimatu. Komisja, we współpracy z grupą EBI, rozważy utworzenie systemu gwarancji UE, aby dwukrotnie zwiększyć wachlarz usług w zakresie efektywności energetycznej. W 2026 r. ma rozpocząć się badanie pilotażowe, które może stanowić element działania łączonego w ramach InvestEU z wykorzystaniem podprogramu „Przejsięcie na czystą energię” programu LIFE na potrzeby świadczenia pomocy technicznej. Będzie to wymagało zaangażowania dodatkowych środków w ramach InvestEU, uzyskanych dzięki optymalizacji wykorzystania gwarancji UE dostępnej obecnie w ramach różnych mandatów UE, w tym mandatów z poprzedniego okresu programowania.
Termin	Pierwszy plan systemu gwarancji w IV kwartale 2025 r. Rozpoczęcie partnerstwa w III kwartale 2025 r. Ocena ogólnounijnego rynku dla systemu certyfikacji oszczędności energii do IV kwartału 2025 r.
Wpływ	Rozszerzenie oferty rozwiązań w zakresie finansowania produktów energooszczędnych. Będzie to możliwe dzięki wykorzystaniu usług przedsiębiorstw usług energetycznych (ESCO) ⁷³ aby podwoić wartość rynku ESCO do 4–6 mld EUR

⁷² Na działania na rzecz efektywności energetycznej w mieszkaniach, przedsiębiorstwach i infrastrukturze publicznej za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i polityki spójności (alokacja w ramach obecnych WRF) przeznaczono unijne środki w wysokości 4,9 mld EUR na inteligentne systemy energetyczne, 8,9 mld EUR na energię ze źródeł odnawialnych i 21,8 mld EUR na energię.

⁷³ Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ESCO) jest organizacją, która oferuje usługi energetyczne, w tym wykonuje projekty w zakresie efektywności energetycznej lub projekty dotyczące energii odnawialnej, często w systemie pod klucz.

rocznie, co może przynieść konsumentom oszczędności rzędu 25–30 %⁷⁴ w przypadku renowacji budynków i do 70–80 % w przypadku wprowadzenia oświetlenia publicznego pozwalającego obniżyć wysokość rachunków za energię.

Po drugie, wykorzystanie **produktów energooszczędnych stanowi natychmiastowy sposób na obniżenie rachunków za energię**. Niemniej jednak na rynki trafia wiele niezgodnych z wymogami produktów przywożonych z państw trzecich, które osłabiają konkurencyjność unijnych dostawców, a zarazem przynoszą mniej korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom.

Zadanie	Zapewnienie konsumentom dostępu do bardziej wydajnych urządzeń i produktów o dłuższym cyklu życia
Sposób realizacji	Państwa członkowskie, krajowe organy nadzoru rynku i organy celne powinny wzmocnić krajowy nadzór rynku i egzekwowanie przepisów , w tym w odniesieniu do cel i działalności internetowych platform handlowych. Zgodnie z komunikatem w sprawie handlu elektronicznego UE wspiera ich działania i dalszą współpracę z internetowymi platformami handlowymi. Komisja zaktualizuje unijne przepisy dotyczące etykietowania energetycznego i ekoprojektu , aby przedstawić najlepsze praktyki, udoskonalić narzędzia informatyczne ⁷⁵ i ułatwić operatorom przestrzeganie przepisów dzięki udostępnieniu jaśniejszych informacji i wytycznych. Państwa członkowskie powinny rozważyć stosowanie zachęt dla konsumentów, które skłonią ich do zastąpienia starych urządzeń gospodarstwa domowego energooszczędnymi rozwiązaniami alternatywnymi.
Termin	Natychmiast
Wpływ	Szacuje się, że unijne przepisy dotyczące jednolitego rynku energooszczędnych urządzeń i produktów przyniosły oszczędności w wysokości około 120 mld EUR na rachunkach za energię w 2023 r., a w 2030 r. oszczędności te mają wzrosnąć do 162 mld EUR ⁷⁶ . Niemniej jednak z szacunkowych danych wynika, że sprzedaż produktów niezgodnych z wymogami nadal powoduje co roku straty rzędu 10 % (tj. ponad 10 mld EUR) ⁷⁷ .

Filar II: Dokończenie procesu tworzenia unii energetycznej

Pomimo udanego ukształtowania rynku energii opartego na wzajemnych powiązaniach utworzenie prawdziwej unii energetycznej pozostaje nieukończonym przedsięwzięciem. W świetle rosnących kosztów energii, które stanowią obciążenie dla gospodarstw domowych i utrudniają konkurencyjność przemysłu, co ma szczególny wpływ na sektory energochłonne, nie ulega wątpliwości, że UE potrzebuje transformacyjnego podejścia. Należy zatem kontynuować prace nad długoterminowymi, strukturalnymi działaniami, które umożliwią zapewnienie czystszej i tańszej energii w niezbędnym zakresie i pozwolą wykonać kolejny krok w kierunku utworzenia prawdziwej unii energetycznej, na przykład przez zwiększenie inwestycji w badania naukowe i innowacje w zakresie rozwiązań na rzecz czystej energii. UE musi dążyć do elektryfikacji i osiągnięcia w pełni zintegrowanego jednolitego rynku energii,

⁷⁴ [Energy Performance Contracting in the EU – 2020-2021 \[Umowy o poprawę efektywności energetycznej w UE – lata 2020–2021\]](#); JRC, 2021.

⁷⁵ <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>; <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/market-surveillance>

⁷⁶ Ecodesign Impact Accounting Status Report 2024 [Badanie prezentujące skutki ekoprojektu. Sprawozdanie dotyczące stanu w 2024 r.], <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/b29b3be3-8085-4e2f-8095-74ad98d9166c/details>, tabela 2 i rysunek 2.

⁷⁷ Komunikat Komisji – [Plan prac w zakresie ekoprojektu i etykietowania energetycznego na lata 2022–2024](#) (2022/C 182/01).

realizując cele w zakresie połączeń międzysystemowych i wykorzystując komplementarność między państwami członkowskimi, aby stworzyć prawdziwą unię energetyczną przynoszącą powszechne korzyści.

Niniejszy plan działania stanowi pierwszy krok w kierunku zwiększenia liczby połączeń międzysystemowych i pogłębienia integracji. W związku z tym w nadchodzących miesiącach Komisja uruchomi szereg inicjatyw mających na celu wzmocnienie zarządzania unią energetyczną, wprowadzenie czystej energii, poprawę bezpieczeństwa dostaw oraz obniżenie rachunków obywateli i przedsiębiorstw.

Działanie 5: Dokończenie procesu tworzenia unii energetycznej

Wykorzystując dorobek planu REPowerEU, który pobudził wytwarzanie czystej energii i zapewnił dywersyfikację dostaw energii, nowy **plan działania na rzecz elektryfikacji** (I kw. 2026 r.) oraz **strategia w zakresie ogrzewania i chłodzenia** (I kw. 2026 r.) przyczynią się do dalszej realizacji tych celów. Wysoki poziom ambicji w odniesieniu do **elektryfikacji** systemu energetycznego i rozwój czystych źródeł energii **przyniosą korzyści w postaci zwiększenia efektywności energetycznej całego sektora energetycznego, przyczynią się do obniżenia emisyjności** sektorów przemysłu, mobilności, ogrzewania i chłodzenia oraz **przysłużą się upowszechnieniu czystej produkcji energii na szczeblu wewnętrznym**. Do 2030 r. inicjatywy te pozwolą zmniejszyć naszą zależność od paliw kopalnych, co może przynieść wielomiliardowe oszczędności w skali roku. Za pomocą ulg podatkowych na elektryfikację przemysłu można promować elektryfikację i przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności unijnego przemysłu, ponieważ ulgi takie zwiększają przystępność cenową zelektryfikowanego wyposażenia, umożliwiają zwiększenie sprzedaży i zachęcają konsumentów do przyjmowania takich rozwiązań.

Kolejne źródło oszczędności dla konsumentów stanowi cyfryzacja, która może jednak prowadzić do podatności na zagrożenia. W 2026 r. Komisja przyjmie **strategiczny plan działania na rzecz cyfryzacji i sztucznej inteligencji (AI) dla sektora energetycznego**, aby przyspieszyć wdrażanie europejskich rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji w takich obszarach jak optymalizacja sieci elektroenergetycznej, efektywność energetyczna budynków i przemysłu oraz elastyczność po stronie popytu. Będzie również wspierać badania naukowe i innowacje oparte na sztucznej inteligencji poprzez kojarzenie przedsiębiorstw typu start-up z przedsiębiorstwami energetycznymi, przy jednoczesnym zapewnieniu solidnych zabezpieczeń w celu zagwarantowania cyberbezpieczeństwa, prywatności danych i bezpieczeństwa. Komisja **przeanalizuje także kwestię rosnącego zużycia energii w centrach przetwarzania danych**^{78,79} i będzie promować ich zrównoważoną integrację z systemem energetycznym. Działalność centrów przetwarzania danych może dodatkowo obciążać system energetyczny i powodować wzrost cen energii, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że ośrodki te są w stanie przebić oferty innych odbiorców konkurujących o dostęp do energii.

Jednocześnie europejski **strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych** (plan EPSTE) pomaga zaradzić obecnemu rozdrobnieniu unijnych portfeli badań naukowych i innowacji w zakresie czystej energii i elektryfikacji. Osiągnięcie unijnego celu w zakresie

⁷⁸ Infrastruktura cyfrowa odpowiada za około 3,5 % zużycia energii elektrycznej w UE, z czego około 70 % zużywają centra przetwarzania danych. [Energy consumption in data centres and broadband communication networks in the EU \[Zużycie energii w centrach przetwarzania danych i sieciach łączności szerokopasmowej w UE\]](#); JRC, 2024.

⁷⁹ [Why European data centres are set for major growth \[Przyczyny spodziewanego znacznego wzrostu liczby europejskich centrów przetwarzania danych\]](#); Morgan Stanley & Co., lipiec 2024 r.

wydatków publicznych i prywatnych wynoszącego 3 % PKB⁸⁰ wymaga dalszej intensyfikacji wysiłków. Komisja będzie wspierać innowacje, w szczególności poprzez koordynację działań z państwami członkowskimi za pośrednictwem grupy sterującej ds. planu EPSTE utworzonej na mocy aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie⁸². Ponadto w celu wsparcia syntezy jądrowej jako innowacyjnego, niskoemisyjnego źródła energii przyszłości Komisja przedstawi **strategię na rzecz syntezy jądrowej**, obejmującą utworzenie partnerstw publiczno-prywatnych (PPP) w celu przyspieszenia jej komercyjnego wykorzystania.

Aby osiągnąć założone cele w zakresie energii i klimatu, UE potrzebuje zaangażować środki w wysokości ponad 570 mld EUR rocznie w latach 2021–2030 oraz 690 mld EUR rocznie w latach 2031–2040 na inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych, w tym energię słoneczną, wiatrową i biomasę, efektywność energetyczną i przepustowość sieci. Komisja oceni również potrzeby inwestycyjne w zakresie energii jądrowej⁸³ i będzie wspierać inwestycje w technologie czystej energii nowej generacji, takie jak synteza jądrowa, wspomagane akumulatory geotermalne i baterie ze stałym elektrolitem, a także w istniejące zdolności, np. w zakresie odnawiania sprzętu. Chociaż większość inwestycji wymaga finansowania ze środków prywatnych, należy lepiej ukierunkować środki publiczne, aby wykorzystać inwestycje prywatne dzięki ograniczeniu ryzyka w ramach projektów strategicznych, w szczególności za pomocą gwarancji i instrumentów kapitałowych. Komisja zajmie się problemem luki inwestycyjnej i zmobilizuje środki prywatne na potrzeby transformacji energetycznej za pomocą **unijnej strategii na rzecz inwestycji w czystą energię** oraz przedstawi **zaktualizowany przykładowy program energetyki jądrowej (PINC)**.

Urzeczywistnienie prawdziwej unii energetycznej wymaga przede wszystkim osiągnięcia **w pełni zintegrowanego rynku energii** regulowanego **spójnymi ramami zarządzania**, które zagwarantują dostosowanie celów krajowych do celów unijnych oraz zapewnią, aby decyzje o znaczeniu transgranicznym i unijnym zapadały na odpowiednim szczeblu. W tym celu najpóźniej na początku 2026 r. Komisja wyda **białą księgę w sprawie pogłębienia integracji rynku energii elektrycznej**.

Należy również przekształcić **krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu** w strategiczne plany inwestycyjne sprzyjające większej przewidywalności inwestycji, zwiększające zaufanie konsumentów, pobudzające innowacje oraz rozwój rynku czystych technologii. Komisja proponuje przegląd rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną w celu uproszczenia, wzmocnienia i unowocześnienia **zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu**⁸⁴, aby przygotować Europę do wdrożenia ram polityki energetycznej i klimatycznej po 2030 r. Inicjatywy regionalne, takie jak transśródziemnomorska inicjatywa współpracy w dziedzinie energii i czystych technologii, również mogą odegrać pewną rolę we wspieraniu produkcji czystych technologii.

Ceny energii mogą się znacznie różnić w poszczególnych państwach członkowskich. Aby wzmocnić koordynację w ramach unii energetycznej i usprawnić zarządzanie systemem

⁸⁰ [Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 23 marca 2023 r.](#) (EUCO 4/23).

⁸¹ Komunikat Komisji w sprawie [planu EPSTE](#) (COM(2023) 634 final).

⁸² [Rozporządzenie \(UE\) 2024/1735 dotyczące aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie.](#)

⁸³ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

⁸⁴ [Rozporządzenie \(UE\) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.](#)

elektroenergetycznym, Komisja utworzy **Grupę Zadaniową ds. Unii Energetycznej**. Grupa zadaniowa, składająca się z przedstawicieli wysokiego szczebla z ramienia Komisji, odpowiednich organów UE, państw członkowskich i zainteresowanych stron, w razie potrzeby przeanalizuje i określi zmiany o charakterze technicznym lub regulacyjnym oraz będzie regularnie przedstawiać sprawozdania przewodniczącemu Komisji, Radzie Europejskiej, Radzie ds. Energii i Parlamentowi Europejskiemu.

Aby wesprzeć te prace, Komisja **poświęci więcej uwagi ocenie wpływu odpowiednich inicjatyw na przystępność cenową energii dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw**. Wyniki odnośnych analiz, dokonanych – w miarę możliwości – z udziałem ekspertów zewnętrznych, zostaną odpowiednio odzwierciedlone w ocenach skutków nowych inicjatyw ustawodawczych i przeglądach obowiązującego prawodawstwa. Wyniki te uzupełnią informacje, które Komisja regularnie przedstawia na temat wpływu prowadzonych inicjatyw w różnych sprawozdaniach, takich jak sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej⁸⁵ oraz sprawozdania na temat cen i kosztów energii⁸⁶.

Zadanie	Dokończenie tworzenia unii energetycznej
Sposób realizacji	Komisja zamierza: - powołać Grupę Zadaniową ds. Unii Energetycznej; - opublikować białą księgę w sprawie pogłębienia integracji rynku energii elektrycznej; - dokonać przeglądu rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną; - przedstawić unijną strategię na rzecz inwestycji w czystą energię, zaktualizowany przykładowy program energetyki jądrowej (PINC) oraz strategię na rzecz syntezy jądrowej; - przedstawić plan działania na rzecz elektryfikacji, strategiczny plan działania na rzecz cyfryzacji i sztucznej inteligencji (AI) dla sektora energetycznego oraz strategię w zakresie ogrzewania i chłodzenia.
Termin	2025 r.: Grupa Zadaniowa ds. Unii Energetycznej, unijna strategia na rzecz inwestycji w czystą energię i PINC. Do połowy 2027 r. w przypadku pozostałych inicjatyw.
Wpływ	Głębsza integracja rynku energii elektrycznej dzięki rozpoczęciu dialogu na temat przyszłego rozwoju rynku i utworzeniu Grupy Zadaniowej ds. Unii Energetycznej. Uniknięcie gwałtownego wzrostu kosztów systemu, które mogą wynieść do 103 mld EUR do 2040 r. w przypadku niepodjęcia żadnych działań⁸⁷. Pobudzenie inwestycji i ograniczenie kosztów poprzez zmniejszenie ryzyka kapitałowego, tj. ograniczenie potencjalnego ryzyka związanego z inwestycjami, zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z planowaniem i sprawozdawczością oraz poprawę koordynacji państw członkowskich w zakresie kształtowania polityki, zagwarantowanie pewności inwestycji do 2040 r., a tym samym przekształcenie krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu w prawdziwe plany inwestycyjne. Przyspieszenie elektryfikacji o 40 % w 2030 r.⁸⁸ dzięki wykorzystaniu elastyczności wynikającej z elektryfikacji sektorów ogrzewania, transportu i wodoru może przynieść

⁸⁵ Na przykład [sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej z 2024 r.](#) (COM(2024) 404 final).

⁸⁶ [Energy prices and costs in Europe – European Commission](#) [Ceny i koszty energii w Europie – Komisja Europejska]

⁸⁷ [Redispatch and Congestion Management](#) [Redysponowanie i zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi]; Wspólne Centrum Badawcze, maj 2024 r.

roczne **oszczędności kosztów systemu energetycznego w wysokości 32 mld EUR** w 2030 r.⁸⁹ Samo ładowanie dwukierunkowe pojazdów elektrycznych może przynieść oszczędności rzędu **9,7 mld EUR**⁹⁰.

Zwiększenie efektywności ogrzewania i chłodzenia poprzez zwiększenie odzysku ciepła, ponownego użycia i wykorzystania pomp ciepła. Rozszerzenie zakresu odzysku ciepła odpadowego w procesach przemysłowych i usługach energetycznych może przyczynić się do zwiększenia wydajności systemu i obniżenia kosztów. **Upowszechnienie pomp ciepła i zwiększenie efektywności energetycznej domów mogą zaowocować zmniejszeniem wydatków na import paliw kopalnych o 60 mld EUR** do 2030 r., a jednocześnie zmniejszyć popyt na inne nośniki energii i ustabilizować ceny.

Wykorzystanie cyfryzacji w celu obniżenia kosztów sektora energetycznego⁹¹, zwiększenie efektywności umożliwiające osiągnięcie oszczędności na szacowanym poziomie 5 % w zakresie kosztów eksploatacji i utrzymania, 5 % w zakresie kosztów produkcji energii elektrycznej i 5 % kosztów strat sieciowych⁹².

Filar III: Przyciągnięcie inwestycji i zagwarantowanie realizacji

Aby osiągnąć prawdziwą unię energetyczną opartą na rodzimej czystej energii w przystępnej cenie dla wszystkich europejskich konsumentów, należy dokonać znacznych inwestycji w ciągu kolejnego dziesięciolecia oraz zapewnić solidne zarządzanie. Szybkie osiągnięcie wspólnych korzyści płynących z niniejszego planu działania wymaga silnego przywództwa i zobowiązania politycznego oraz włączającego zaangażowania wszystkich podmiotów w energetycznym łańcuchu wartości.

Działanie 6: Zawarcie trójstronnej umowy na rzecz przystępnej cenowo energii dla europejskiego przemysłu

Rosnąca niepewność na rynku może stwarzać poważne wyzwania dla promotorów projektów i opóźniać inwestycje lub zniechęcać do ich realizacji. Aby temu przeciwdziałać, rządy, producenci energii i sektory zużywające energię mogą wspólnie stworzyć korzystny klimat inwestycyjny sprzyjający powstaniu przystępnego cenowo i zrównoważonego systemu energetycznego oraz konkurencyjności sektora przemysłu, zapewniając zarazem utrzymanie i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, jak podkreślono w deklaracji z Antwerpii.

⁸⁸ Według danych za 2024 r. energia elektryczna odpowiada za około 23 % zużycia energii końcowej w Unii Europejskiej. Cel dotyczący 32–33 % do 2030 r. opiera się na modelowaniu systemów energetycznych z wykorzystaniem PRIMES i POTEnCIA. Zużycie energii końcowej wykorzystane do określenia tego zakresu odpowiada definicjom Eurostatu (*nrg_ind_fecf*), tj. obejmuje przemysł, transport, gospodarstwa domowe, usługi, rolnictwo i ciepło otoczenia z pomp ciepła, bez uwzględnienia międzynarodowych zbiorników lotniczych i morskich.

⁸⁹ [Mission Solar 2040: Europe's Flexibility Revolution \[Misja Solar 2040: rewolucja elastyczności w Europie\]](#), SolarPower Europe, czerwiec 2024 r.

⁹⁰ [Potential of a full EV-power-system-integration in Europe \[Możliwości pełnej integracji systemu pojazdów elektrycznych w Europie\]](#); badanie przeprowadzone przez Fraunhofer ISE & ISI dla Europejskiej Federacji Transportu i Środowiska, październik 2024 r.

⁹¹ [Implications of digitalisation on future electricity market design \[Wpływ cyfryzacji na przyszłą strukturę rynku energii elektrycznej\]](#); Oxford Institute for Energy Studies, kwiecień 2023 r.

⁹² [Strategic analysis and development plan design on digital transformation in the energy industry \[Analiza strategiczna i opracowanie planu rozwoju w zakresie transformacji cyfrowej w przemyśle energetycznym\]](#); Liu & Lu, 2021.

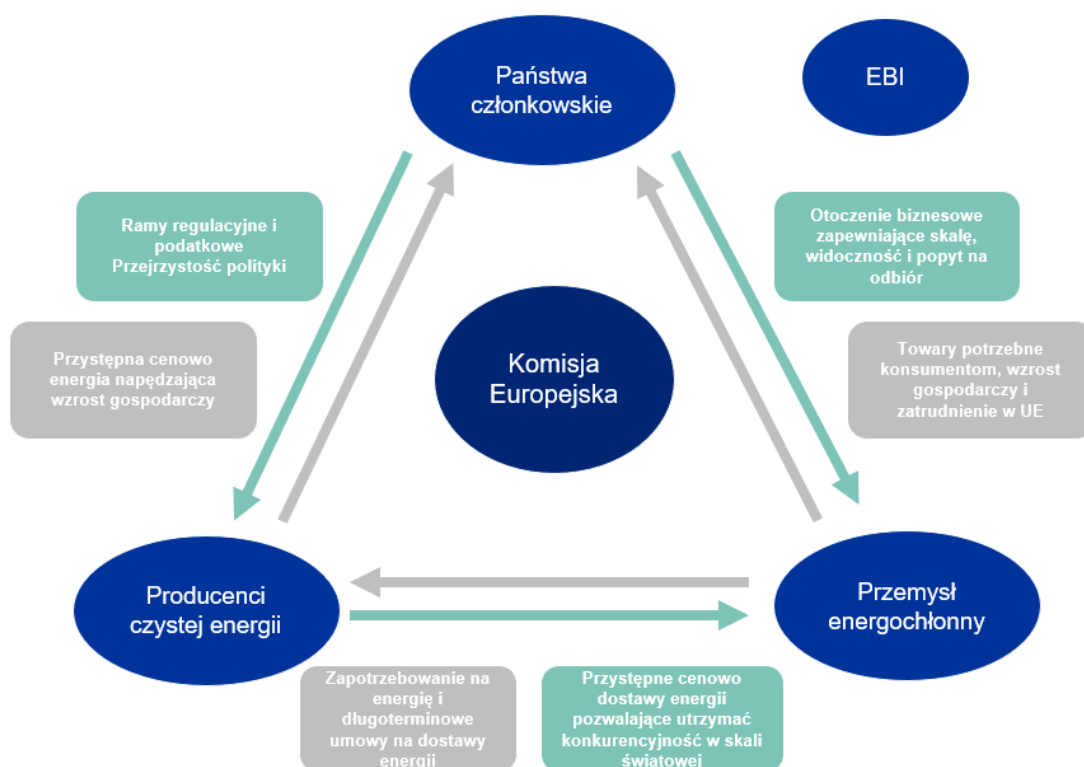
- ❖ **Producenci czystej energii potrzebują skali i pewności co do popytu**, aby zapewnić długoterminowe planowanie, które przyczyni się do zmniejszenia ryzyka dla inwestorów i obniżenia kosztów realizacji projektów. Pewność taka przyniosłaby korzyści również **producentom w łańcuchu dostaw**, na przykład producentom podstacji lub przewodów na potrzeby projektów sieciowych, ponieważ umożliwiłaby im inwestowanie w nowe zdolności produkcyjne w Europie i oferowanie niższych cen. Dzięki temu na przykład promotorzy dużych projektów w dziedzinie energii słonecznej lub morskiej energii wiatrowej mogliby zabezpieczyć łańcuchy dostaw i dokonywać zakupów po niższych kosztach.
- ❖ **Przemysł zużywający energię**, a w szczególności **przemysł energochłonny, potrzebuje pewności co do dostaw energii i wysokości cen**, aby zaplanować produkcję i podejmować decyzje inwestycyjne, które wyznaczą kierunek jego transformacji. Na przykład przemysł stalowy potrzebuje długoterminowej pewności co do dostaw energii elektrycznej i wysokości cen, aby móc dokonać inwestycji w elektryfikację procesów produkcyjnych. W zamian przemysł energochłonny może zapewnić producentom energii pewność odbioru, zawierając z nimi umowy długoterminowe.
- ❖ UE i rządy państw członkowskich mogą **zmniejszyć poziom ryzyka** dzięki opracowaniu **stabilnych ram regulacyjnych i zastosowaniu środków ułatwiających inwestycje**. Zapewnienie promotorom projektów i łańcuchom dostaw tej **przewidywalności** przyczynia się do zmniejszenia ryzyka inwestycyjnego i obniżenia kosztów dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Można to osiągnąć na przykład **przez przyjęcie zobowiązania do przestrzegania długoterminowego, wiarygodnego i szczegółowego harmonogramu aukcji** na potrzeby projektów dotyczących czystej energii oraz stosowanie **wspierających formuł przetargowych**, odzwierciedlających **zasady** przewidziane w akcie w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie dotyczące **odporności, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju**.

W tym względzie doświadczenia związane z kartą wiatru⁹³ i kartą słoneczną⁹⁴ wskazują na wartość dodaną płynącą ze zbliżenia podmiotów instytucjonalnych i gospodarczych w celu podjęcia zdecydowanych kroków na rzecz kształtowania konkurencyjnego łańcucha wartości w kluczowych sektorach służących czystej transformacji.

Opierając się na tych doświadczeniach, **szersza trójstronna umowa na rzecz przystępnej cenowo energii może połączyć te zobowiązania** i stworzyć klimat inwestycyjny wspierający opłacalną produkcję energii, niezawodne dostawy energii i długoterminowy wzrost gospodarczy dla wszystkich zainteresowanych stron.

⁹³ [Europejska karta wiatru](#).

⁹⁴ [Europejska karta słoneczna](#).

Rysunek 4. Trójstronna umowa na rzecz przystępnej cenowo energii dla europejskiego przemysłu.

Zadanie	Trójstronna umowa na rzecz przystępnej cenowo energii zawarta przez sektor publiczny, w tym instytucje finansowe, podmioty z sektora czystej energii i przemysł zużywający energię.
Sposób realizacji	Celem szeroko zakrojonej umowy trójstronnej jest: - zapewnienie przewidywalności i zwiększenie skali dla wytwórców energii, którzy zyskają bezpiecznego odbiorcę wytwarzanej przez nich energii, oraz dla nabywców energii, którzy będą mogli korzystać z przystępnych cenowo i stabilnych dostaw energii; - wsparcie modeli biznesowych stosowanych w sektorze dzięki wykorzystaniu wsparcia ze strony Komisji, EBI i państw członkowskich, które umożliwi zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego związanego z tymi modelami i zapewni okazje do rozwoju. Działania te obejmowałyby między innymi zamówienia sektorowe w przypadku niektórych sektorów (np. wodór, paliwa syntetyczne, baterie, morska energia wiatrowa, energia słoneczna, sieci).
Termin	Rok 2025
Wpływ	Zwiększenie przejrzystości, widoczności i pewności dla producentów i przemysłu zużywającego energię, wspieranie decyzji inwestycyjnych oraz obniżenie kosztów i cen energii

Filar IV: Przygotowanie na potencjalne kryzysy energetyczne

Niedawny kryzys energetyczny, który był najpoważniejszym z dotychczasowych kryzysów doświadczanych w Europie, uwypuklił znaczenie koordynacji na szczeblu UE w zarządzaniu

gwałtownymi skokami cen na rynku wewnętrznym. Aby zwiększyć odporność na możliwe kryzysy energetyczne w przyszłości, należy udostępnić państwom członkowskim narzędzia umożliwiające podjęcie skutecznych działań oraz wzmocnić ramy bezpieczeństwa dostaw, uwzględniając wnioski wyciągnięte z ostatnich wydarzeń.

Działanie 7: Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw w celu zagwarantowania stabilności cen

Stabilne dostawy energii mają kluczowe znaczenie dla odporności gospodarczej, stałego dostępu do energii w przystępnej cenie i uniknięcia skrajnej zmienności cen. Na przystępność cenową wpływają jednak zakłócenia w dostawach energii spowodowane napięciami geopolitycznymi, cyberatakami, celowymi atakami lub ekstremalnymi zdarzeniami pogodowymi. Aby zwiększyć odporność systemu energetycznego UE i ograniczyć zmienność cen energii, konieczne są nowe ramy regulacyjne.

Zadanie	Przyczynianie się do stabilności cen za pomocą ram bezpieczeństwa energetycznego uwzględniających wnioski wyciągnięte z kryzysu energetycznego
Sposób realizacji	Komisja przedstawi wniosek ustawodawczy dotyczący przeglądu obecnych ram regulacyjnych UE w zakresie bezpieczeństwa energetycznego
Termin	Początek 2026 r.
Wpływ	Zwiększenie dostępności stałego zaopatrzenia w energię i lepsze przygotowanie na okresy zakłóceń dostaw mogą przyczynić się do zmniejszenia zmienności cen i obniżenia ich poziomu.

Działanie 8: Przygotowanie na kryzysy cenowe

Dyrektywa w sprawie energii elektrycznej i dyrektywa gazowa zawierają przepisy umożliwiające Radzie ogłoszenie kryzysu cenowego na wniosek Komisji, gdy spełnione są pewne dodatkowe warunki stwierdzenia sytuacji kryzysowej. W takich sytuacjach zmniejszenie popytu w pewnych godzinach odgrywa kluczową rolę w łagodzeniu skutków kryzysów energetycznych. Również poza okresami kryzysu już teraz można zaprojektować i uruchomić **systemy mające na celu zmniejszanie popytu w okresach szczytowego zapotrzebowania, w ramach których dostawcy będą wynagradzać konsumentów za zmniejszenie zużycia w określonych godzinach**. Doświadczenia kilku państw członkowskich pokazują, że w wyjątkowych okresach występowania zakłóceń systemowych i panowania wysokich cen konsumenci są skłonni dobrowolnie zmniejszyć swoje zapotrzebowanie na energię.

Zadanie	Unikanie gwałtownych wzrostów cen podczas kryzysów energetycznych
Sposób realizacji	Wytyczne Komisji dla państw członkowskich dotyczące opracowywania i wdrażania systemów mających na celu zmniejszenie popytu w okresach szczytowego zapotrzebowania poprzez wprowadzenie zachęt do wynagradzania konsumentów. Zobowiązanie operatorów systemów przesyłowych (OSP) do wprowadzenia i uruchomienia środków mających na celu zmniejszenie popytu na energię w godzinach szczytowego zapotrzebowania i przesunięcie popytu na późniejszy okres.
Termin	Na bieżąco i wprowadzane w okresach skoków cen/przeciążenia systemu
Wpływ	Niższe ceny w okresach szczytowego zapotrzebowania na energię, ograniczenie zmienności cen i utrzymanie rachunków za energię końcową na stałym poziomie

Po drugie, w przypadkach, w których przepływ energii jest poważnie utrudniony ze względu na istnienie **wąskich gardeł w sieci** lub ograniczeń przesyłowych, konieczna jest ścisła

współpraca z OSP i krajowymi organami regulacyjnymi w celu **tymczasowego zwiększenia dostępnych transgranicznych zdolności przesyłowych połączeń wzajemnych w niektórych sytuacjach** (np. w przypadku regionalnego kryzysu cenowego zaobserwowanego w 2024 r. w Europie Południowo-Wschodniej), aby zagwarantować dostawy energii do obszarów najbardziej dotkniętych tymi problemami. **Należy odpowiednio koordynować przestoje na potrzeby konserwacji** w ramach wewnętrznego rynku energii, aby uniknąć niepotrzebnego wpływu takich przestojów na sąsiednie państwa członkowskie.

Zadanie	Zwiększenie transgranicznego dostępu do taniej energii elektrycznej
Sposób realizacji	Współpraca z OSP i krajowymi organami regulacyjnymi w celu zapewnienia tymczasowego zwiększenia dostępnych transgranicznych zdolności przesyłowych w niektórych sytuacjach oraz właściwej koordynacji i planowania przestojów na potrzeby prac konserwacyjnych w wymiarze transgranicznym, aby uniknąć ograniczeń w przepływie energii elektrycznej
Termin	Stosownie do potrzeb, np. w przypadku niektórych regionalnych kryzysów cenowych
Wpływ	Zapewnienie maksymalnego zwiększenia transgranicznego handlu energią elektryczną w sytuacjach kryzysowych w celu ograniczenia lokalnych skoków cen na poszczególnych rynkach

Ponadto, ponieważ zasadniczo oczekuje się, że w nadchodzących latach gaz ziemny w dalszym ciągu będzie stanowić główny czynnik dyktujący ceny energii elektrycznej w UE, Komisja jest gotowa wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu środków pomocy państwa, aby umożliwić im zniwelowanie skutków ekstremalnych skoków cen i warunków związanych z panowaniem wyjątkowo wysokich cen oraz uniezależnienie cen energii elektrycznej od wysokich cen gazu, w oparciu o sprawdzone modele stosowane w sytuacjach nadzwyczajnych.

5. WNIOSKI I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

W Planie działania na rzecz przystępnej cenowo energii określono osiem konkretnych środków, które należy podjąć w perspektywie krótkoterminowej w celu **stworzenia prawdziwej unii energetycznej sprzyjającej konkurencyjności, przystępności cenowej, bezpieczeństwu i zrównoważonemu rozwojowi**. Realizacja tego planu działania na rzecz transformacji będzie wymagała zaangażowania wszystkich podmiotów oraz: (i) koordynacji działań UE przy zasadniczym wsparciu ze strony Parlamentu Europejskiego i Rady w celu zapewnienia skutecznych i pragmatycznych ram legislacyjnych; (ii) ścisłej współpracy państw członkowskich w celu realizacji działań w terenie i zapewnienia obywatelom pełnych korzyści płynących z wdrożenia planu; (iii) aktywnego włączenia zainteresowanych stron: naszego przemysłu i przedsiębiorstw, naszych pracowników, innowatorów i obywateli; oraz (iv) zaangażowania na najwyższym szczeblu politycznym za pośrednictwem Grupy Zadaniowej ds. Unii Energetycznej.

Komisja będzie wdrażać plan działania, monitorować postępy w jego realizacji i przekazywać odnośne informacje w kolejnych sprawozdaniach na temat **stanu unii energetycznej**. Komisja będzie regularnie informować Parlament Europejski i Radę Ministrów ds. Energii o postępach i omawiać skutki realizowanych działań.

Stoimy przed ogromnymi wyzwaniami. Ale mamy również ogromny potencjał, by stawić im czoła. Razem budujemy odporne sieci i najbardziej zintegrowaną sieć energetyczną na świecie. Wspieramy silną bazę produkcyjną, wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą,

zaawansowane technologie i solidne ramy regulacyjne. Wykazujemy się niezachwianym zaangażowaniem i podejmujemy kolejne kroki w kierunku dekarbonizacji, uniezależniając wzrost gospodarczy od emisji CO₂ i udowadniając naszą wiodącą rolę w globalnej transformacji energetycznej. **Potencjał ten umożliwia sprostanie wyzwaniom doświadczanym dziś w Europie.**

Powodów, dla których należy stawić im czoła, nie trzeba tłumaczyć. Energia leży u podstaw naszej gospodarki i naszego społeczeństwa. Choć ma niewielki udział w naszych wydatkach na PKB^{95,96}, stanowi siłę napędową całej gospodarki. Napędza pociągi, które wykorzystujemy do transportu, ogrzewa nasze domy i umożliwia pracę maszyn produkujących wyroby, z których korzystamy na co dzień. Jest to również jeden z fundamentów naszej UE, którego źródła należy upatrywać w okresie odbudowy Europy opartej na wykorzystaniu węgla i stali – od tego czasu energia nieprzerwanie wspiera rozwój naszej gospodarki i poprawia codzienne życie Europejczyków.

Wytwarzanie energii i integracja naszych rynków energii zawsze miały zasadnicze znaczenie dla **europejskiej jedności**. Od Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali po rozwój unii energetycznej energia stale odgrywa **kluczową rolę w gwarantowaniu naszej stabilności gospodarczej** i stanowi **siłę napędową integracji UE**. Niniejszy **Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii**, oparty na **Kompasie konkurencyjności dla UE** i wspierający **Pakt dla czystego przemysłu**, umożliwi wykorzystanie naszych mocnych stron, a tym samym **pełnego potencjału naszej unii energetycznej**, i potwierdzenie zaangażowania UE na rzecz transformacji energetycznej sprzyjającej włączeniu społecznemu, w której żadna osoba ani społeczność nie zostanie pominięta.

ZAŁĄCZNIK I: WYKAZ DZIAŁAŃ I KALENDARIUM

Zadanie	Termin	Podmioty odpowiedzialne
Filar I: Obniżenie kosztów energii		
Działanie 1: Zapewnienie niższych rachunków za energię elektryczną		
Zwiększenie efektywności opłat sieciowych w celu obniżenia kosztów systemu energetycznego	II kw. 2025 r.	KE, państwa członkowskie, krajowe organy regulacyjne
Obniżenie podatków od energii elektrycznej i usunięcie składników kosztów niezwiązanych z energią z rachunków	Od momentu przyjęcia IV kw. 2025 r.	Państwa członkowskie, przy wsparciu KE

⁹⁵ Wydatki rządów UE na energię stanowią jedynie 1,1 % naszego PKB (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_economic_affairs).

⁹⁶ W latach 2000–2021 import brutto paliw kopalnych stanowił średnio około 20 % całkowitego przywozu towarów, co odpowiada 2,8 % PKB UE (na podstawie danych Eurostatu dotyczących handlu w odniesieniu do kodu CN 27). [Impact Assessment report accompanying the Commission Communication on Europe's 2040 climate target](#) [Sprawozdanie z oceny skutków towarzyszące komunikatowi Komisji w sprawie europejskiego celu klimatycznego na 2040 r.] (SWD(2024) 63 final, część 3/5).

	(zalecenia)	
Umożliwienie konsumentom wyboru tańszych dostawców energii przy jednoczesnym zwalczaniu ubóstwa energetycznego	III kw. 2025 r.	KE, państwa członkowskie, krajowe organy regulacyjne
Działanie 2: Obniżenie kosztów dostaw energii elektrycznej		
Uniezależnienie rachunków detalicznych za energię elektryczną od wysokich i niestabilnych cen gazu	II kw. 2025 r. (EBI) i IV kw. 2025 r. (wytyczne dotyczące kontraktów różnicowych)	KE, EBI, państwa członkowskie
Skrócenie czasu wydawania pozwoleń na przyspieszoną transformację energetyczną	Od przyjęcia i przez cały okres 2025–2026	KE, państwa członkowskie i właściwe organy krajowe
Przyspieszenie rozbudowy, modernizacji i cyfryzacji sieci	I kw. 2026 r.	KE, państwa członkowskie, OSP
Zwiększenie elastyczności systemu poprzez wdrożenie magazynowania i odpowiedzi odbioru	Od momentu przyjęcia II kw. 2025 r. (ramy pomocy państwa) I kw. 2026 r. (kodeks sieci dotyczący odpowiedzi odbioru)	KE, państwa członkowskie
Wytyczne dotyczące promowania wynagrodzenia za elastyczność w umowach detalicznych	IV kw. 2025 r.	KE, państwa członkowskie
Działanie 3: Usprawnienie funkcjonowania rynków gazu w celu zapewnienia uczciwych cen energii		
Zapewnienie uczciwej konkurencji na rynkach gazu	IV kw. 2025 r.	KE, państwa członkowskie, ACER, ESMA, krajowe organy regulacyjne
Wykorzystanie siły nabywczej UE do negocjowania lepszych warunków dotyczących importu gazu ziemnego	I–II kwartał 2025 r.	KE we współpracy z partnerami międzynarodowymi
Działanie 4: Efektywność energetyczna: zapewnianie oszczędności energii		
Rynek efektywności o wymiarze europejskim	III–IV kw. 2025 r.	KE, EBI, instytucje finansowe, przemysł elektryczny i elektroniczny
Zapewnienie konsumentom dostępu do bardziej wydajnych urządzeń i produktów o dłuższym cyklu życia	Od momentu przyjęcia	KE, państwa członkowskie, krajowe organy nadzoru rynku i organy celne

Filar II: Utworzenie prawdziwej unii energetycznej		
Działanie 5: Dokończenie procesu tworzenia unii energetycznej		
Utworzenie Grupy Zadaniowej ds. Unii Energetycznej	Rok 2025	KE, państwa członkowskie, odpowiednie organy UE, eksperci
Niwelowanie luki inwestycyjnej i mobilizowanie kapitału prywatnego	II kw. 2025 r.	KE, EBI, InvestEU
Kształtowanie bardziej zintegrowanego rynku energii	Od 2026 r. do połowy 2027 r.	KE, państwa członkowskie, PE i zainteresowane strony
Zagwarantowanie pewności inwestycyjnej i uproszczonego systemu zarządzania na rzecz solidnej unii energetycznej		KE
Zwiększenie stopnia elektryfikacji		KE, państwa członkowskie
Zwiększenie cyfryzacji i wykorzystania sztucznej inteligencji w sektorze energetycznym		KE
Dekarbonizacja i integracja sektora ogrzewania i chłodzenia umożliwiającą zastąpienie gazu innymi rozwiązaniami		KE, państwa członkowskie
Filar III: Przyciągnięcie inwestycji i zagwarantowanie realizacji		
Działanie 6: Trójstronna umowa na rzecz przystępnej cenowo energii dla europejskiego przemysłu		
Trójstronna umowa na rzecz przystępnej cenowo energii	Rok 2025	KE, państwa członkowskie, EBI, producenci energii i przemysł
Filar IV: Przygotowanie na potencjalne kryzysy energetyczne		
Działanie 7: Bezpieczeństwo dostaw w celu zagwarantowania stabilności cen		
Przyczynianie się do stabilności cen dzięki funkcjonalnym ramom bezpieczeństwa energetycznego	Początek 2026 r.	KE
Działanie 8: Przygotowanie na kryzysy cenowe		
Unikanie gwałtownych wzrostów cen podczas kryzysów energetycznych	Podczas kryzysów energetycznych	KE, państwa członkowskie, OSP
Zwiększony transgraniczny dostęp do przystępnych cenowo dostaw energii elektrycznej	Podczas kryzysów energetycznych	KE, krajowe organy regulacyjne, OSP